

DE KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE IN DE 21STE EEUW

HIJ IS VERREZEN !

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT / P106088
V.U.: E. GOVAERTS, POSTBUS 14, 2650 EDEGEM

NR. 16 / JULI-AUGUSTUS 2005
AFGIFTEKANTOOR: ANTWERPEN X

« Als hij werkelijk een man van groot theologisch geloof is zoals we van hem weten, dan kan kardinaal Ratzinger de volgende Paus zijn, de redder van de Kerk. »

abbé Georges de Nantes, 30 januari 1985

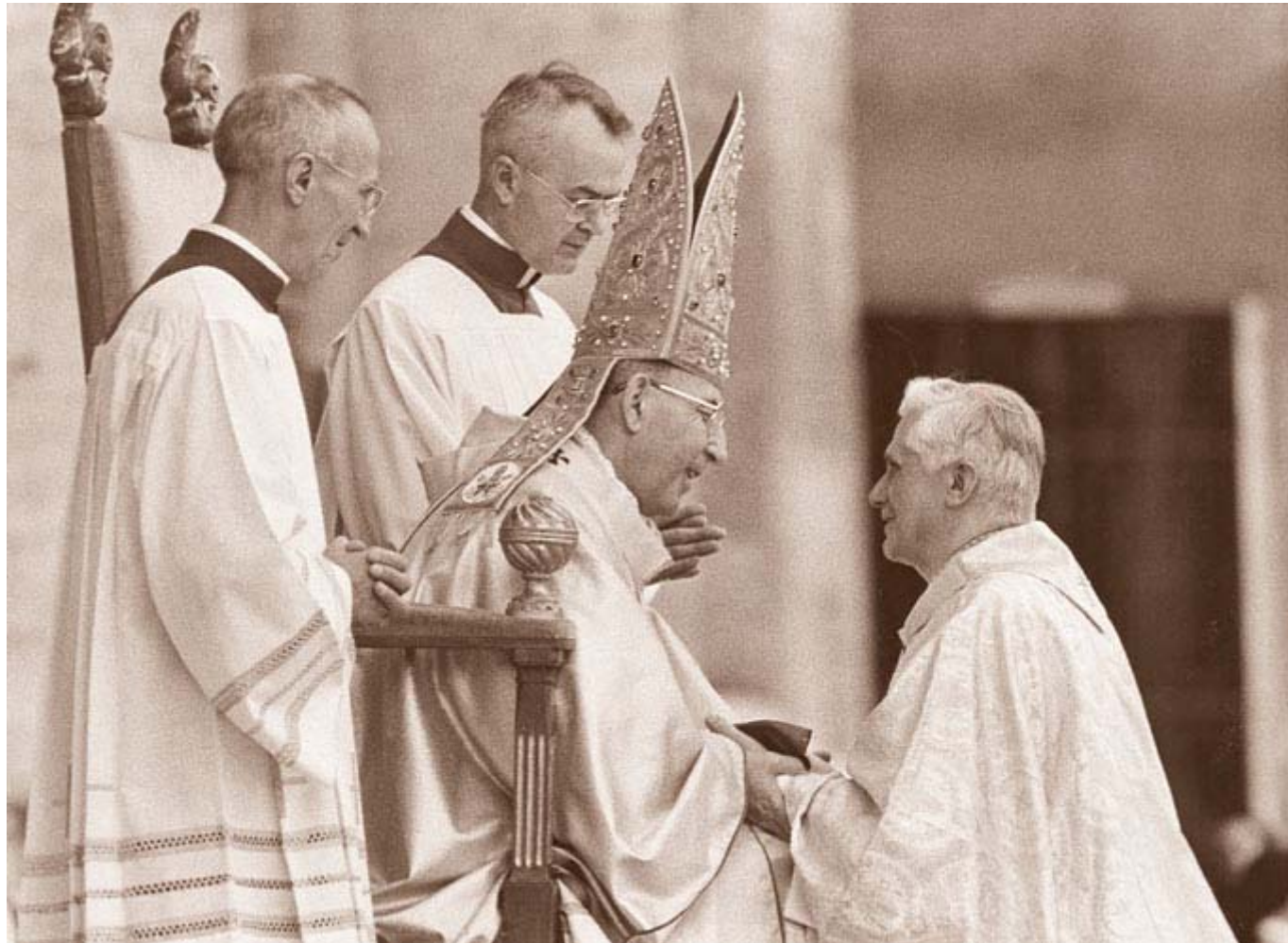
EEN NIEUWE JOANNES-PAULUS I

In het spoor van abbé Georges de Nantes, onze geestelijke vader, belijden ook wij een rotsvast geloof in de Kerk van Christus. Dit geloof dicteert onze houding : deze moet er een zijn van vertrouwen, want anders schieten wij tekort tegenover God. Laten wij bijgevolg vurig bidden voor Paus Benedictus XVI, want de opdracht die hem wacht is enorm.

IN ons supplement bij het laatste nummer, DE KLOK KEN VAN DE VERRIJZENIS, verwezen wij naar het ophefmakend interview met kardinaal Ratzinger dat in november 1984 gepubliceerd werd in het tijdschrift « Jesus » en dat voor abbé de Nantes aanleiding was om een smeekschrift te richten aan de prefect van de

Congregatie voor de geloofsleer. De kardinaal verklaarde in dit interview onder meer :

« Vóór het Concilie had ik totaal geen begrip van bepaalde oude formuleringen zoals “Maria is de vijand van elke ketterij”. Ook andere uitspraken, zoals het beroemde “De Maria numquam satis” [men spreekt

3 september 1978 : de jonge kardinaal Joseph Ratzinger legt de eed van trouw af in de handen van Paus Joannes-Paulus I.

nooit teveel over Maria] *leken mij overdreven. Met de verandering van de toestand tijdens en na het Concilie heb ik de kwestie grondiger overdacht en ben ik van mening moeten veranderen.* »

Een bekentenis die vleugels geeft aan onze hoop – zoals indertijd de uitspraak van kardinaal Albino Luciani in verband met de godsdienstvrijheid. In zijn commentaar bij de dood van Paus Joannes-Paulus I zag abbé de Nantes toen in deze bekentenis over de godsdienstvrijheid een « lichtende deur » op het einde van de doodlopende gang waarin de conciliaire Hervorming de Kerk opgesloten had. We hernemen hieronder dit belangrijk commentaar, want beter nog dan in 1978 drukt het onze « kerkelijke houding » uit :

« *Niettemin bleef er tussen hem [Joannes-Paulus I] en ons, tussen de erfenis van Joannes (XXIII) en Paulus (VI) die Paus Luciani verklaarde te willen opnemen enerzijds en onze Liga van Contrareformatie anderzijds, een fundamentele tegenspraak op precieze en belangrijke geloofspunten. Het zogenaamd sociaal recht van de Mens op vrijheid van godsdienst kunnen wij niet aanvaarden en zullen wij nooit kunnen aanvaarden als een nieuw dogma, evenmin als de cultus van de Mens die door Paulus VI voor het aangezicht van de hele wereld afgekondigd werd op 7 december 1965 [en die door Joannes-Paulus II in praktijk gebracht werd van 1978 tot 2005]. In Frankrijk en in Rome verklaarde men ons vanaf dat moment opgesloten in een doodlopende gang.*

« *Welnu, Joannes-Paulus I heeft voor ons terug een deur geopend. Door een eenvoudige uitspraak, eerlijk en nederig. Deze uitspraak op zichzelf zet de ketterij schakmat en maakt een doorbraak uit de conciliaire impasse mogelijk. Hij gaf zijn innerlijke strijd tijdens het Concilie toe, de moeilijkheid die hij ervoer om zich aan te sluiten bij de stellingen van de nieuwlichters, in het bijzonder bij hun theorie over de godsdienstvrijheid. En hij zei toen heel eenvoudig: “Gedurende jaren hebben wij onderwezen dat de leugen geen enkel recht had. Ik heb het probleem ten gronde bestudeerd, en tenslotte heb ik mezelf ervan overtuigd dat wij ons vergist hadden.”*

« *Met één klap herstelde de vrijmoedigheid van de Paus het recht van alle gelovigen om gehoord te worden, zelfs na Vaticanum II, zonder de dreiging om onmiddellijk valselijk geëxcommuniceerd te worden. En tegelijkertijd werden de ware verhoudingen van het huidige drama duidelijk. Ik bedoel het volgende: sommigen hebben zich tenslotte laten overtuigen of hebben zichzelf ervan overtuigd dat de Kerk zich tot dan toe vergist had; anderen zijn ervan overtuigd gebleven of hebben uiteindelijk begrepen dat het de nieuwlichters van het Concilie zijn die zich vergist hebben en ons bedrogen hebben, en niet de Kerk van altijd. **Door toe te geven dat dwaling mogelijk is, (zelf)bedrog in de ene of in de andere richting, is de vrede in de Kerk opnieuw***

mogelijk : het betekent dat deze moeilijke vragen verwezen worden naar het domein van de vrije opinies, in afwachting van een Derde Vaticaans Concilie dat dogmatisch moet zijn of uitlopend op dogmatische definities van de Paus » (CRC nr. 134, okt. 1978, p. 4).

Hetzelfde is vandaag het geval met Benedictus XVI, hoewel hij voortdurend verwijst naar Joannes-Paulus II. Als kardinaal Ratzinger toegeeft dat hij op het vlak van de mariale leer overgestapt is van het kamp van de “minimalisten” naar dat van de “maximalisten”, dan betekent dat « *toegeven dat dwaling mogelijk is* ». Sterker nog : het betekent dat hij erkent dat de nieuwlichters fout waren. Om de betekenis van zijn bekentenis, even vrijmoedig en nederig als die van kardinaal Luciani, goed te begrijpen, moeten we de context van « *vóór, tijdens en na het Concilie* » terug schetsen.

AAN DE ZIJDE VAN MARIA

« **VÓÓR** » : de voorbereidende theologische commissie had een schema uitgewerkt over de Maagd Maria dat in overeenstemming was met de « *oude formuleringen zoals “Maria is de vijand van elke ketterij”* » of nog “*De Maria numquam satis*”, formuleringen die de jonge priester Joseph Ratzinger, theoloog van kardinaal Frings, « *overdreven leken* ». Dit schema stelde voor om het dogma van het universele Middelaarschap van Maria te definiëren; driehonderd bisschoppen hadden de wens daartoe expliciet uitgedrukt. Maar kardinaal Montini verzette zich tegen « *het voorstel om een nieuwe titel, vooral die van Middelaars, toe te kennen aan de Zeer Heilige Maria* ». Hij vond die titel « *niet opportuun en zelfs te veroordelen (damnosa)* ».

« **TIJDENS** » : toen kardinaal Montini paus geworden was onder de naam Paulus VI, kregen de zgn. “minimalisten” in oktober 1963 gedaan dat het schema over de Maagd Maria geschrapt werd en vervangen door enkel maar een hoofdstuk in het schema over de Kerk (nl. het achtste en laatste hoofdstuk). Om de “maximalisten” over de streep te trekken bevatte dit hoofdstuk in artikel 62 het woord “Middelaars”, maar het privilege van Maria Middelaars van alle genaden werd niet gedefinieerd als een dogma : « *De Kerk aanroept de Zalige Maagd Maria onder de titels van Voorspreekster, Helpster, Hulp der christenen, Middelaars. Dit moet wel zo begrepen worden dat het niets wegneemt of toevoegt aan de waardigheid en de doeltreffendheid van Christus, de enige Middelaar. Geen enkel schepsel kan immers ooit op dezelfde voet geplaatst worden als het mensgeworden Woord, de Verlosser.* »

« **NA** » : Joseph Ratzinger liet zich niet bij de neus nemen door deze huichelachtige manier, meer protestants dan katholiek, om de Maagd Maria te eren¹. Hij begreep dat dit een volledige breuk betekende met de eeuwenoude traditie van het “*DE MARIA NUMQUAM SATIS*”, waarbij de Moeder Gods veeleer aan de zijde van Christus de Verlosser werd geplaatst dan aan de

(1) Zie ook de bespreking van de theorie van pater Sesboué, s. j., in *Hij is verrezen* ! nr. 15, mei-juni 2005, pp. 1-2.

kant van de vrijgekochte gelovigen. Het is dus met deze minimalistische visie, die hij als jonge priester en expert tijdens het Concilie deelde, dat de latere kardinaal Ratzinger gebroken heeft. Met hernieuwde overtuiging steunde hij in 1984 « *de oude formuleringen* » van de mariale leer, die tot aan Pius XII de traditie uitgemaakt hadden :

« Ik ben meer dan ooit overtuigd van bepaalde punten. Aan Maria de plaats toekennen die het dogma en de traditie haar schenken, betekent stevig geworteld staan in de authentieke christologie : de twee oudste dogma's, EEUWIGDURENDE MAAGDELIJKHEID en GODDELIJK MOEDERSCHAP, maar ook de twee meest recente, ONBEVLEKTE ONTVANGENIS en TENHEMELOPNEMING, vormen inderdaad een bescherming voor het geloof in Jezus de Godmens en vrijwaren het voorrecht van de Almachtige Vader die zelfs in de materie kan ingrijpen. En dan spreken we nog niet over het feit dat deze mariale dogma's de uitersten in herinnering brengen, zoals de verrijzenis van het lichaam, ook in de materiële zin, wat vandaag de dag zo gecontesteerd wordt » (aangehaald in CRC nr. 206, dec. 1984, p. 6).

Nu Joseph Ratzinger bekleed is met het ambt van Opperherder is het wachten op de vervulling van de profetie van Don Bosco :

« De dood van de Paus is nog maar nauwelijks bekend of zijn opvolger is al verkozen. De tegenstanders verliezen de moed. De nieuwe Opperherder overwint alle obstakels en leidt het schip tussen de twee zuilen. » Op de ene zuil staat een beeld van de Onbevleete Maagd, met de inscriptie « HULP DER CHRISTENEN ». « *Op de andere zuil, die groter en hoger is, schittert de Heilige Hostie, met deze woorden : "HEIL VAN DE GELOVIGEN"* ».

« Daar meert de H. Vader het schip aan, en hij maakt het stevig vast : de voorsteven aan de zuil van de H. Hostie en de achtersteven aan die van de H. Maagd. »

KATHOLIEKE OECUMENE

Van Joannes-Paulus I heeft Benedictus XVI ook de bekommernis om de eenheid geërfd.

Paus Luciani bewerkte die eenheid op symbolische wijze samen met patriarch Nikodim, die in de armen van de H. Vader de geest gaf. Nikodim was orthodox patriarch van Leningrad en agent van de Sovjet-russische geheime dienst KGB. Op 5 september 1978 werd hij in privé-audiëntie ontvangen door Paus Joannes-Paulus I. De patriarch sprak toen met grote liefde over de Kerk ; hij benadrukte het belang van de eenheid en de dringende noodzaak van de hereniging [zie

Kardinaal Ratzinger leidde de bedevaart van 13 oktober 1996 in Fatima, ter vervanging van de Poolse kardinaal Glemp. Zevenhonderd CRC-ers uit Frankrijk, Canada en België waren toen aanwezig met een groot vaandel waarop Joannes-Paulus I prijkte (foto CRC).

de foto van deze ontmoeting in Verrijzenis nr. 1, jan.-feb. 2001]. Enkele ogenblikken later stierf hij op mysterieuze wijze in de armen van de Paus, die hem vroom de sacramentele absolutie schonk.

Vijfentwintig jaren zijn ondertussen voorbijgegaan. Vandaag verklaart bisschop Hilarion Alfeyev, vertegenwoordiger van de Russisch-orthodoxe Kerk bij de Europese instellingen, aan het persagentschap Zenit : « *Misschien zal het Benedictus XVI zijn die de historische zending zal volbrengen om de katholieken en de orthodoxen te verenigen voor de verdediging van het christendom tegenover de uitdaging van de militante secularisering.* »

Op de dag zelf van de uitverkiezing van de nieuwe Paus gaf de orthodoxe bisschop een voordracht aan de Katholieke Theologische Faculteit van de universiteit van Freiburg, in Zwitserland, waarin hij de nadruk legde op « *de noodzaak voor de katholieken en de orthodoxen in Europa om een gemeenschappelijk front te vormen en om een pan-Europees bondgenootschap van het traditioneel christendom in het leven te roepen en zo de geestelijke waarden te verdedigen.* »

De wens van Hilarion Alfeyev is « *dat de katholieke Kerk haar traditionele leer en haar moreel onderricht onverkort verder zou bewaren, zonder toe te geven aan de druk van "progressieve" groeperingen die vragen naar de wijding van vrouwen, de erkenning van het homohuwelijk, abortus, contraceptie, euthanasie enz.* »

« Ik hoop dat het nieuwe pontificaat gekenmerkt zal worden door de groei van de relaties tussen de Rooms-katholieke en de Russisch-orthodoxe Kerk, en dat een ontmoeting zal plaatshebben tussen de Paus van Rome en de patriarch van Moskou. »

Zoals op 5 september 1978, en in dezelfde geest ! Patriarch Alexis II van Moskou en van heel Rusland

van zijn kant heeft een boodschap naar Benedictus XVI gestuurd om hem geluk te wensen.

Hij hoopt dat het nieuwe pontificaat « *de ontwikkeling van broederlijke relaties tussen onze beide Kerken mag zien en een vruchtbaar gesprek tussen orthodoxen en katholieken.* » Want, zo voegt hij eraan toe, « *het gaat daarbij om één van de meest doorslaggevende opdrachten voor de Christenheid. Onze Kerken, met hun gezag en hun invloed, moeten hun krachten bundelen om de christelijke waarden aan de mensheid van vandaag te prediken. De gesecculariseerde wereld, die zijn ijkpunten is kwijtgespeeld, heeft meer dan ooit behoefte aan ons gemeenschappelijk getuigenis. Ik hoop dat de inzet van Uwe Heiligheid ertoe zal bijdragen om deze opdracht te verwezenlijken.* »

Wat de lutheranen betreft, zij voelen de tegenwind al opsteken. Daags na de uitverkiezing van Benedictus XVI, op 20 april jl., richtte de Protestantse Federatie van Frankrijk zich op een arrogante manier tot de Paus om hem aan te manen « *zijn schort van inquisiteur af te leggen* » want, zo stelden zij, « *Joannes-Paulus II heeft met ons een niet-aanvalsverdrag gesloten.* » Voor het ogenblik komt de « *agressie* » duidelijk van *hun* kant...

Maar hun aanval zal op een stevige verdediging botsen. Al in februari 1984 vestigde abbé de Nantes de aandacht op « *buitengewoon goed nieuws* » dat hij gelezen had in de *Documentation catholique*. Weliswaar moest men zich daarvoor eerst doorheen een toespraak van Joannes-Paulus II worstelen die hij gehouden had van op de preekstoel van de Lutherse tempel in Rome... « *een ware mesthoop van oecumenische geloofsafval en pure schande* », 120 bladzijden lang ! Maar helemaal op het einde stond een interview met de toenmalige kardinaal Ratzinger over *LUTHER EN DE EENHEID VAN DE KERKEN*. « *Ik begon dit artikel met een zekere achterdocht te lezen... Welnu, het is perfect ! Het is kristalhelder, schitterend en zelfs zeer moedig. Het is een stevig onderbouwd, dogmatisch, definitief en categoriek NEEN ! dat een einde maakt aan alle valse verwachtingen en leugenachtige kronkels van de lutheraans-katholieke oecumene. Dit kan niet anders verklaard worden dan door het geloof. Kardinaal Joseph Ratzinger bezit het katholiek geloof, al is hij momenteel verhinderd om het in de praktijk te brengen. Dat betekent dat na het verdwijnen van Joannes-Paulus II het geloof terug zal opleven* » (CRC nr. 197, feb. 1984, p. 14).

« EN ALS KARDINAAL RATZINGER ONS ONTGOOCHELT ? »

Die vraag stelde abbé de Nantes in januari 1985. Hij had de maand tevoren een voordracht gehouden in de zaal van de *Mutualité* waarin hij zich rechtstreeks tot het hoofd van de Congregatie voor de Geloofsleer had gericht [zie *Hij is verzezen ! nr. 15 S*]. Van die voordracht was een video gemaakt, en abbé de Nantes wist dat de kardinaal deze opname ontvangen had « *dankzij vrienden die de video op de meest gunstige wijze voorgesteld hebben opdat de kardinaal hem welwillend*

zou aannemen. Precies op hetzelfde ogenblik bereikt ons het bericht dat Paus Joannes-Paulus II een buitengewone synode samenroept om de twintigste verjaardag van het einde van Vaticanum II te vieren, in oktober 1985. Wat is het verband tussen de angst van kardinaal Ratzinger [uitgedrukt in zijn ophefmakend interview met Vittorio Messori] en de bijeenroeping van deze synode ? Steunt de Paus de kardinaal of steekt hij hem stokken in de wielen ? Wil de Paus, omdat de kardinaal ongerust is, de troepen geruststellen ? Stel dat de kardinaal in plaats van zielen te redden ze verloren doet gaan, dat hij geen stand houdt maar loslaat... Wat gaat er gebeuren ? Als de kardinaal inderdaad een man van groot theologisch geloof is zoals we van hem weten, dan kan hij de volgende Paus zijn, de redder van de Kerk, en dan hebben we daarin dus een teken van hoop. Maar als hij de leerling is van Paulus VI, de expert van het Concilie die hij geweest is, de man van de godsdienstvrijheid en van de "definitieve" conciliaire verworvenheden, dan zal hij capituleren... »

Uiteindelijk ging alles van kwaad naar erger gedurende de twintig resterende jaren van het pontificaat van Joannes-Paulus II. Maar niet noodzakelijk met de medeplichtigheid van Joseph Ratzinger. We brengen één enkel feit in herinnering, dat de houding van de kardinaal volkomen typeert : tijdens de interreligieuze ontmoeting van Assisië op 25 januari 2002 kwam de naam van kardinaal Ratzinger *niet* voor op de officiële lijst van de deelnemers. Maar, zo rapporteerden de media, « *op het laatste ogenblik heeft hij toch beslist om de paus naar Assisië te vergezellen, "om niet de indruk te wekken dat hij het gebaar van de Paus voor de vrede afkeurde"* ».

Wat de « *andere godsdiensten* » betreft, Paus Benedictus XVI heeft er niet over gesproken tijdens zijn homilie op de dag van zijn intronisatie – afgezien van een zinspeling op onze « *dierbare vrienden van het joodse volk* ». Die waren officieel uitgenodigd op de plechtigheid, maar hadden laten weten dat ze niet konden komen omdat ze het joods paasfeest vierden...

IN HET TEKEN VAN FATIMA

« *Mijn echt regeringsprogramma is niet MIJN wil te doen of MIJN ideeën te volgen, maar samen met heel de Kerk te luisteren naar het woord en de wil van de Heer, en me door Hem te laten leiden zodat Hijzelf het is die de Kerk leidt in dit tijdvak van onze geschiedenis.* »

Deze van groot geloof en nederigheid doordrongen woorden sprak Benedictus XVI op 24 april jl., tijdens de prachtige plechtigheid van zijn intronisatie. Een ontroerend moment was de ceremonie van de eed van trouw. In plaats van de traditionele stoet van de kardinalen kregen we een heel andere processie te zien : *bisschoppen, priesters, mannelijke en vrouwelijke religieuzen, en verschillende leken...* Een indrukwekkende overeenkomst met het Derde Geheim van Fatima ! Gewild door de Paus of louter « *toeval* » ? In het laatste geval is het

nog prachtiger, want dan betekent het een ingrijpen van de Voorzienigheid buiten weten van een Paus die getekend is met het merkteken van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima en nu al door Haar geleid wordt.

Een andere overeenkomst, gewild of « toevallig », is het feit dat Benedictus XVI eraan houdt zich in de eerste plaats als bisschop van Rome voor te stellen, een « **bisschop in het Wit gekleed** ». In zijn wapenschild is de tiara van de pauselijke macht vervangen door een bisschopsmijter. Een officieel communiqué had het over « **het bezoek van de bisschop van Rome Benedictus XVI aan de basiliek van Sint-Paulus-buiten-de-Muren** ». Maar als bisschop van Rome, de « **grote stad voor de helft in puin** » uit het Derde Geheim, is Benedictus XVI tegelijkertijd ook de Opperherder van de Kerk.

Op 13 mei, de grote feestdag van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima, heeft de nieuwe Paus de opening aangekondigd van het proces tot zaligverklaring van Joannes-Paulus II. Laten we afwachten of het echt tot een zaligverklaring komt... Dezelfde dag heeft Benedictus XVI ook een warme oproep tot de gelovigen gedaan om zich toe te wijden aan de H. Maagd van Fatima. En heeft hij zijn opvolger aan het hoofd van de Congregatie voor de geloofsleer benoemd : Mgr. William Levada, aartsbisschop van San Francisco.¹ Diens eerste reactie was... een beroep op de steun van de H. Maagd

van de Cova da Iria ! « **Moge Onze-Lieve-Vrouw van Fatima, van wie de Kerk vandaag het feest viert, voor mij ten gunste spreken en mij leiden.** »

De tekenen van hoop zijn talrijk, maar dat betekent niet dat alles nu al in orde is. Er moet ongetwijfeld nog een lange weg afgelegd worden. De gebeurtenissen zullen Benedictus XVI er op een bepaald ogenblik toe dwingen te erkennen dat alles menselijkerwijze gesproken verloren is. Wij mogen de hoop koesteren dat hij zich op dat moment aan de voeten van de H. Maagd zal werpen, om het Onbevlekt Hart van Maria om hulp te smeken, terwijl de vijanden van de Kerk stenen naar hem gooien. Zo staat het immers beschreven in een visioen van Jacinta, een visioen dat tot op vandaag nog geen werkelijkheid geworden is maar zich ongetwijfeld in een nabije toekomst zal realiseren : « **Ik heb de H. Vader gezien in een heel groot huis, geknield vóór een tafel, met zijn hoofd in zijn handen en wenend. Buiten stonden er veel mensen ; sommigen gooiden stenen naar hem, anderen vervloekten hem en riepen hem veel lelijke woorden toe.** » Ze zijn er al mee begonnen...

Laten we bidden voor onze Heilige Vader Benedictus XVI, met de vurigheid waarmee voor de Paus gebeden werd door Lucia, Francisco en Jacinta, de drie zienertjes van Fatima die nu in de Hemel voorgoed met elkaar verenigd zijn !

broeder Bruno van Jezus

« HUMILITAS »

« De meeste waarnemers denken dat de voornaamste prioriteit van Benedictus XVI inzake oecumene de orthodoxie zal zijn. De scheuring tussen Oost en West is in zekere zin het oer-schisma binnen het christendom. Alles wijst er ook op dat de katholieke Kerk nu al de geldigheid van de orthodoxe sacramenten en bedieningen erkent. Het strenge leerstellig conservatisme van de orthodoxe Kerken sluit ook nauw aan bij de visie van de Paus. »

« Terwijl Joannes-Paulus II een acteur was die ervan hield om in het middelpunt van de belangstelling te staan, is de persoonlijkheid van Benedictus rustiger en minder theatraal. Hij is een nederig man, wiens pontificaat minder « persoonlijk » lijkt te zullen worden, minder gemodelleerd naar zijn eigen ideeën en gevoelens. In die zin zullen kerkleiders die zich soms wat buitenspel gezet voelden

door het charisma van Joannes-Paulus II vinden dat deze Paus een benadering heeft die meer gericht is op samenwerking en gemeenschap. Dit zal meer ruimte geven voor initiatief en leiderschap op andere niveaus, wat kan helpen om het evenwicht te herstellen tussen pausschap en episcopaat – een evenwicht dat volgens critici onder Joannes-Paulus II soms wel wat verstoord was. »

« Opvallend is de nadruk die Benedictus XVI legt op de dienstbaarheid die de Opperherder moet betonen. In zijn homilie op 7 mei in de basiliek van Sint-Jan-van-Lateranen zei de Paus : « **De macht die Christus aan Petrus en diens opvolgers geschonken heeft, is in letterlijke zin een mandaat van dienstbaarheid. De macht om in de Kerk te onderrichten houdt een bereidheid in tot dienstbaarheid, in gehoorzaamheid aan het geloof.** » »

« Waarnemers wijzen ook op de

nederigheid en de eerbied van Benedictus' stijl als celebrant. Als hij de Mis opdraagt, zeggen zij, wil hij dat de ritus centraal staat en niet zijn eigen persoon. « Hij vestigt niet méér aandacht op zichzelf dat strikt noodzakelijk is », zegt één van hen. In die optiek moet ook het standpunt van de Paus gezien worden dat gerapporteerd werd door de Italiaanse journalist Sandro Magister : Benedictus zou er de voorkeur aan gegeven hebben om de plechtigheid van zijn intronisatie te laten doorgaan binnen in de Sint-Pietersbasiliek, in plaats van op het plein. « **De hele architectuur van het gebouw maakt dat de aandacht beter gericht wordt op Christus, in plaats van op de paus** », zou de H. Vader gezegd hebben. Maar hij gaf toe omdat iedereen aandrang op een viering in de openlucht. »

John Allen, uittreksels uit

« National Catholic Reporter » van 3 juni 2005

(1) Alle media gaven Mgr. Levada onmiddellijk het etiket van « een harde » mee – lees : een rechtlijnig katholiek met duidelijke principes. William Levada sprak zich o.m. zeer categoriek uit tegen het geven van de communie aan militante verdedigers van het recht op abortus. Hij is lid van de Congregatie van de geloofsleer sinds 2000 en bijgevolg al verschillende jaren een medewerker en vertrouweling van de nieuwe Paus.

DE PRIJS VAN DE DIALOOG

VATICANUM II EN DE BOODSCHAP VAN FATIMA

Het Tweede Vaticaans Concilie had de triomf van Fatima kunnen betekenen : de toewijding van Rusland aan het Onbevlekt Hart van Maria door de Paus en de met hem in Rome verenigde bisschoppen, en de proclamatie van het dogma van Maria Middelaars van alle genaden. Maar Joannes XXIII en na hem Paulus VI hadden met Vaticanum II heel andere plannen, en daarin was helemaal geen plaats voor de boodschap van Fatima.

VATICANUM II had de uitgelezen gelegenheid kunnen zijn om de toewijding van Rusland door de Paus en de met hem verenigde bisschoppen te volbrengen. « *De goddelijke Voorzienigheid schonk de Paus met de samenroeping van het Concilie een uitzonderlijke kans om de gevraagde toewijding tot stand te brengen samen met alle bisschoppen die in Rome bijeen waren* » (pater Antonio Maria Martins, *Fátima e o Coração de Maria*, 1984, p. 93).

Verschillende personen die Fatima in hun hart droegen lieten dan ook petities, ten voordele van de collegiale toewijding, onder de bisschoppen circuleren. Eén van deze personen was Emma Folon, de secretaresse van de Belgische afdeling van het Blauwe Leger ; zij zond elk van de 2500 Concilievaders, via de Vaticaanse post, de tekst van een oproep aan de H. Vader om de collegiale toewijding van Rusland aan het Onbevlekt Hart van Maria te volbrengen.

Op 3 februari 1964, twee maanden na het einde van de tweede zitting van het Concilie, overhandigde de aartsbisschop van Diamantina in Brazilië, D. Geraldo de Proença Sigaud, persoonlijk aan Paulus VI een smeek-schrift dat ondertekend was door 510 bisschoppen uit 78 verschillende landen. « *Ik voeg mijn stem toe* », zo schreef de aartsbisschop, « *aan de wens van een groot aantal prelaten die gedreven worden door een sterke hoop : dat wij [door de toewijding] de vrede zullen verkrijgen voor onze onrustige tijd, dat wij de diepere oorzaken van de geloofsafval van ons zullen verwijderen, dat wij de bekering zullen verkrijgen van hen die de kant van het communisme gekozen hebben, dat wij de tussenkomst zullen verkrijgen van Haar die helemaal alleen alle ketterijen over de hele wereld vernietigd heeft en dat wij de vrijheid van de Kerk zullen kunnen herstellen in de landen waar zij vervolgd wordt...* » (aangehaald in *Voz da Fátima*, nr. 496, jan. 1964).

Tijdens de derde zitting van het Concilie, in de herfst van het jaar 1964, verzamelde Mgr. de Proença Sigaud nog eens 250 nieuwe bisschoppelijke handtekeningen voor dit smeek-schrift.

Toen in de conciliaire aula gediscussieerd werd over het hoofdstuk dat betrekking had op de Maagd Maria, op 16 september 1964, stelde kardinaal Wysinski het memorandum voor dat hij in naam van zeventig Poolse bisschoppen aan Paulus VI gericht had ; één van de verzoeken in dit memorandum was de toewijding van de Kerk en van de wereld¹ aan de Allerheiligste Maagd Maria door de H. Vader en alle katholieke bisschoppen.

Enkele ogenblikken later beëindigde Mgr. Mingo, bisschop van Monreale op Sicilië, zijn tussenkomst met de vraag « *om op de sluitingsdag van Vaticanum II de toewijding van de Kerk, de wereld en in het bijzonder Rusland aan het Onbevlekt Hart van de H. Maagd Maria te hernieuwen. Alle christengelovigen verwachten deze toewijding van ons, en ze zal zeker behagen aan de Maagd en Moeder Gods, middelaars van alle genaden* » (*Acta* vol. III, pars I, p. 465).

's Anderendaags, op 17 september, sloot Mgr. Rendeiro, bisschop van Faro in Zuid-Portugal, zich in naam van het voltallige Portugese episcopaat aan bij het memorandum van kardinaal Wysynski.

Al deze voorbeelden maken duidelijk hoe sterk de stroming was die de door de Hemel gevraagde toewijding tijdens het Concilie wilde realiseren. ***Alles hing nu af van de Paus.***

Paulus VI was in 1964 volop bezig met het afremmen van de stormloop van de voorstanders van het *aggiornamento* van de Kerk. Hij wou de vele Concilievaders geruststellen die met grote bezorgdheid toekeken hoe de progressistische minderheid de meest dwaze leerstellingen propageerde en aan het Concilie opdrong. In die context riep hij in zijn slottoespraak van 21 november 1964 Maria uit tot "Moeder van de Kerk", en vervolgens hernam hij – maar in sterk afgezwakte termen – de formule waarmee zijn voorganger Pius XII op 31 oktober 1942 de wereld had toegewijd aan het Onbevlekt Hart van Maria. E. H. René Laurentin : « *Paulus VI hernieuwt de toewijding niet formeel, hij herinnert er enkel aan : hij gebruikt het werkwoord "in herinnering brengen" (commemorari). Hij vertrouwt de mensheid toe aan de bescherming van de Maagd : hij gebruikt het woord "toevertrouwen" (committimus) en herneemt dus niet het woord "toewijden" (consecramur) uit de formule van Pius XII* » (*Revue des sciences philosophiques et théologiques*, 1966, p. 499).

Pater Alonso merkte terecht op dat er op 21 november 1964 "iets essentieels ontbrak" aan de vervulling van de collegiale toewijding van Rusland : namelijk precies "de toewijding van Rusland" ! (*Fatima ante la Esfinge*, 1979, p. 115).

De reden is zonneklaar : ***tijdens het Tweede Vaticaans Concilie hebben Joannes XXIII en na hem Paulus VI niet willen antwoorden op de vragen van Onze-Lieve-Vrouw omdat de doelstellingen die zij met het Concilie voor ogen hadden niet strookten met de boodschap van Fatima.***

(1) Jammer genoeg was dit niet de precieze vraag van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima, die de toewijding van Rusland en van Rusland alléén gevraagd had.

HET CONCILIE VAN JOANNES XXIII

Om aan te tonen dat de geest van het conciliaire *aggiornamento* volledig tegengesteld was aan de geest van de openbaringen van Fatima moeten we beginnen met de oriëntaties in herinnering te brengen die Joannes XXIII aan zijn Concilie gaf.

We zeggen met opzet "zijn" Concilie omdat Joannes XXIII nooit bekend gemaakt heeft welke prelaten hem gesuggereerd hadden om een oecumenisch Concilie bijeen te roepen. In zijn *Dagboek van mijn ziel* heeft hij zelfs durven schrijven dat niemand hem ooit dit verzoek had voorgelegd. Hij wou dat zijn beslissing om een dergelijke hoge vergadering bijeen te roepen zou lijken op een persoonlijke gedachte, een ingeving van de Hemel, een inspiratie van de H. Geest.

Maar hij heeft zoveel verschillende en tegenstrijdige versies van de omstandigheden van deze "inspiratie" gegeven dat zelfs Peter Hebblethwaite, zijn biograaf (en hagiograaf!), een verklaring noodzakelijk achtte: « *Zijn geheugen speelde hem duidelijk parten... Wat hij wou dat men zou geloven in verband met het Concilie is niet hetzelfde als wat werkelijk gebeurd is* » (John XXIII, *the Pope of the Council*, p. 348).

Wat is er dan in werkelijkheid gebeurd?

In de nacht van 27 oktober 1958, tijdens het conclaaf dat een opvolger voor Pius XII moest kiezen, kreeg kardinaal Roncalli in zijn cel in de Sixtijnse kapel het bezoek van de kardinalen Ottaviani en Ruffini. Deze laatsten waren zich zeer goed bewust van de dreigingen die boven de Kerk en het geloof hingen. Zij deden kardinaal Roncalli, wiens uitverkiezing op de troon van Petrus op dat ogenblik leek vast te staan, het voorstel om op het programma van zijn pontificaat de bijeenroeping van een oecumenisch Concilie te plaatsen (Hebblethwaite, pp. 312-313). Zes dagen later, op 2 november, sprak kardinaal Ruffini er opnieuw over met de pas gekozen Paus. « *Het eerste document dat melding maakt van een Concilie dateert van 2 november* », schrijft Hebblethwaite. « *Na kardinaal Ruffini in audiëntie ontvangen te hebben noteert*

[Paus] Joannes dat zij gediscussieerd hebben over de mogelijkheid om een Concilie samen te roepen. »

De bijeenroeping van een Concilie werd dus aan de Paus gevraagd door traditionalistische bisschoppen als een remedie tegen de oprukkende geloofsafval.

Maar het "illuminisme" waarmee Joannes XXIII graag te koop liep, liet hem toe om hun suggestie voor zijn eigen rekening te hernemen en zich vervolgens af te zetten tegen hun "reactionaire" bekommernissen. Hij gaf de oecumenische vergadering een hoogst ongewoon en totaal nieuw doel: het *aggiornamento* van de Kerk doorvoeren, om Haar aan te passen aan de moderne wereld.

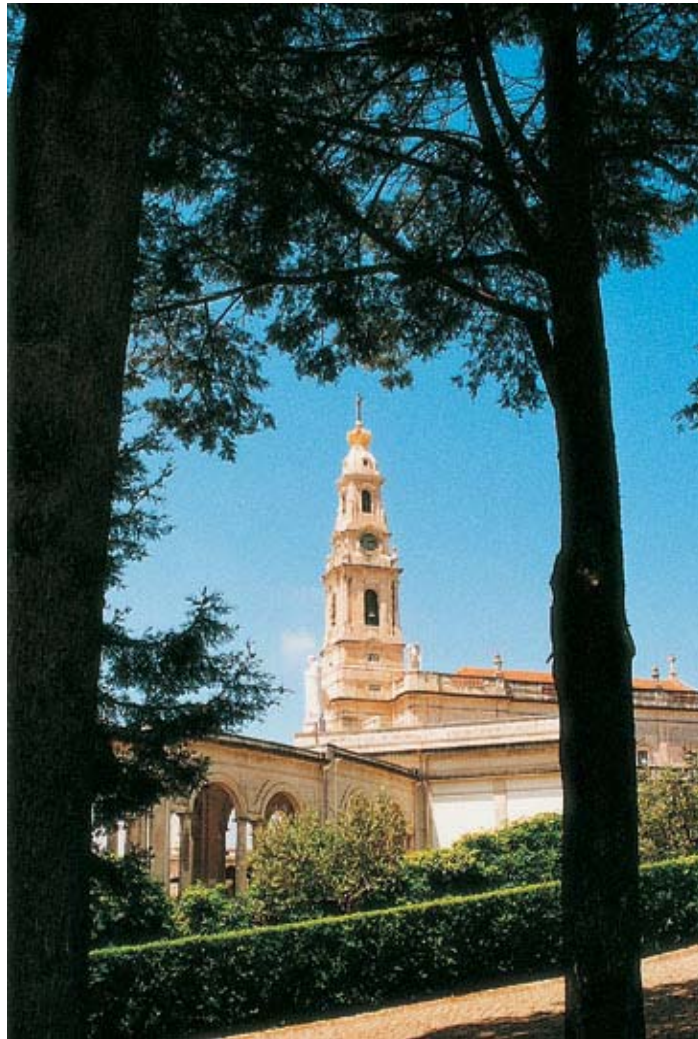
In de openingstoespraak van Vaticanum II die de Paus op 11 oktober 1962 hield, veroordeelde hij op een auto-

ritaire manier « *de onheilsprofeten* ». Daarmee stelde hij onrechtstreeks de profetieën van de Maagd van Fatima in een ongunstig daglicht en nam hij een standpunt in dat volkomen tegengesteld was aan het Derde Geheim:

« *Het gebeurt vaak dat onze oren, in de dagelijkse uitoefening van ons apostolisch ministerie, gekwetst worden bij het vernemen van wat sommigen zeggen. Ofschoon zij getuigen van een vurige godsdienstijver, geven deze personen toch niet genoeg blijk van de juiste maat en van een voorzichtig oordeel bij het onderzoeken van de toestand. In de huidige toestand van onze samenleving zien zij slechts puinhopen en rampen¹. Zij beweren dat onze tijd, in vergelijking met vroegere eeuwen, steeds slechter wordt. Zij gedragen zich alsof zij niets hebben geleerd uit de*

geschiedenis, die toch de leermeesteres van het leven is. Zij leven in de illusie dat ten tijde van vroegere concilies alles verliep tot volle triomf van de christelijke leer, van het christelijke leven en van de rechtmatige vrijheid van de Kerk. »

Abbé de Nantes gaf op deze uitval in 1996 volgend commentaar: « Dit is pure kwaadsprekerij. De onheilsprofeten putten hun hele ervaring en wijsheid uit de lessen van het verleden, terwijl de geluksprofeten hun utopieën bouwen in een toekomst die ze naar hartelust manipuleren. De geluksprofeten van de jaren zestig – en

(1) Wellicht is dit een toespeling op de tekst van het Derde Geheim, waarvan Joannes XXIII kennis had genomen in augustus 1959: « *Alvorens daar aan te komen ging de H. Vader door een grote stad die voor de helft in puin lag.* »

ze waren met velen – zijn vandaag de dag compleet vergeten. Veertig jaar na het Concilie krijgen de onheilsprofeten gelijk : oorlogen, hongersnood, de “pest” die aids heet en vervolgingen tegen de Kerk. »

« *Wij zijn van mening* », vervolgde Joannes XXIII, « *dat wij het in het geheel niet eens kunnen zijn met deze onheilsprofeten, die altijd rampzalige gebeurtenissen voorspellen, alsof het einde van de wereld voor de deur staat.* »

« Nochtans is dat de handelwijze geweest van talloze gecanoniseerde heiligen », aldus abbé de Nantes, « in het spoor van Sint-Paulus, die precies door de aankondiging van rampen geweldige bekeringsbewegingen op gang gebracht hebben, voor de redding van de zielen. En zo deed ook Onze Heer Jezus Christus, in de lijn van zijn Voorloper, Joannes de Doper, een onheilsprofeet... Van Jeremias tot Onze-Lieve-Vrouw van Fatima zijn de enige betrouwbare geluksprofetieën diegene die een beloning aankondigen **na** heilzame beproevingen (Jer. 30-31), een bevrijding **na** een harde ballingschap (Is. 40-55), een regen van genade bekomen door het Onbevlekt Hart van Maria ten gunste van een volk **dat gehoorzaamt aan haar vragen.** » ¹

In het vervolg van zijn toespraak maakte de Paus een allusie op de vervolgingen die « een groot aantal bisschoppen » moest ondergaan. Inderdaad zaten meer dan 80 bisschoppen uit de landen van het Warschaupact, Noord-Viëtnam, China en Noord-Korea in de gevangenis. Maar Joannes XXIII wees op geen enkele manier op de oorsprong van deze vervolgingen. Hij sprak met geen woord over het communisme noch over het gevaar dat ervan uitging voor de Kerk en de christenheid. De reden was dat hij op dat ogenblik al gebonden was door de geheime verbintenissen die hij aangegaan was met het patriarchaat van Moskou.

HET STILZWIJGEN VAN HET VATICHAAN OVER HET COMMUNISME

De stappen die Joannes XXIII ondernomen had om Russisch-orthodoxe waarnemers het Concilie te laten bijwonen, waren eerst gestuit op de openlijke vijandigheid van de officiële Russisch-orthodoxe Kerk, die immers ondergeschikt was aan de geheime dienst KGB. Kardinaal Bea, de voorzitter van het Secretariaat voor de Eenheid, had bij zijn eerste voorzichtige contacten bot gevangen. Onder de titel *Non possumus* was in mei 1961 een artikel verschenen in het tijdschrift van het patriarchaat van Moskou, waarvan één zin aan duidelijkheid niets te wensen overliet : « *In de huidige voorstellen van katholieke personaliteiten in verband met de christelijke eenheid kan men niets anders zien dan een poging om het gezag van Rome over de orthodoxe Kerk uit te breiden* » (aangehaald door Antoine Wenger, *Vatican II, chronique de la première session*, 1963, p. 207).

Zo toonden de Russisch-orthodoxen dezelfde verharding als in de tijd van het Eerste Vaticaanse Concilie : in 1869

hadden zij de oproep van de Z. Pius IX verworpen, die op het Concilie de katholieke bisschoppen had uitgenodigd maar ook « alle bisschoppen van de Oosterse ritus die niet in eensgezindheid met de apostolische Stoel waren ».

Kort daarop vernamen de Russen echter dat Joannes XXIII bereid was tot verbazingwekkende toegevingen om de aanwezigheid van vertegenwoordigers van hun Kerk in de conciliaire aula te verkrijgen.

In december 1961 liet het patriarchaat van Moskou publiekelijk weten onder welke voorwaarden Russische waarnemers naar het Concilie zouden kunnen komen : « *Als er in het programma van Vaticanum II geen leerstellige punten voorkomen waarmee de orthodoxe Kerk niet akkoord kan gaan, zoals b. v. het dogma van het pauselijk primaatschap, en als er ook geen vijandige verklaring wordt afgelegd tegen het land waarvan wij houden, dan denk ik dat er in dat geval van onze kant geen enkel principieel bezwaar zal zijn om waarnemers naar Rome te sturen* » (aangehaald in het tijdschrift *Informations catholiques internationales* van 1 januari 1963).

Mgr. Georges Roche, die een vertrouwensman was van kardinaal Tisserant, bevestigt dat « *de beslissing om de Russisch-orthodoxe waarnemers op het Tweede Vaticaanse Concilie uit te nodigen persoonlijk genomen was door Z. H. Paus Joannes XXIII, met de vanzelfsprekende aanmoedigingen van kardinaal Montini, die de raadgever van de patriarch van Venetië was in de tijd dat hij zelf aartsbisschop van Milaan was. Kardinaal Tisserant heeft zeer duidelijke en niet te herroepen richtlijnen gekregen van de Paus zelf, en de kardinaal was altijd een man van geloof; hij geloofde in het gezag en hij gehoorzaamde eraan, zelfs wanneer hij overtuigd was van een diplomatieke of politieke vergissing* » (brief van 14 mei 1984 aan Jean Madiran, verschenen in *Itinéraires* nr. 285 van juli-aug. 1984).

In de zomer van 1962 begonnen geheime besprekingen die zouden uitmonden in het akkoord tussen Rome en Moskou. De afgezant van het patriarchaat van Moskou, Mgr. Nikodim², had een ontmoeting met Mgr. Willebrands in Parijs en daarna, op 18 augustus, met kardinaal Tisserant in Metz. Volgens Mgr. Schmitt, bisschop van Metz, « *aanvaardde Mgr. Nikodim na dit onderhoud dat iemand zich naar Moskou zou begeven met een officiële uitnodiging, op voorwaarde dat er garanties zouden gegeven worden wat de apolitieke houding van het Concilie betreft* » (aangehaald door het dagblad *Le Lorrain* van 9 feb. 1963).

Dat was dus de eis die het patriarchaat van Moskou, dat volledig ondergeschikt was aan het Kremlin, stelde. ***Als Vaticanum II er zich van “onthield” om over het communisme en over Rusland te spreken, dan zouden er Russisch-orthodoxen komen om de werkzaamheden van het Concilie als waarnemers te volgen.*** En Paus Joannes XXIII onderschreef zo’n engagement in het geheim !

« *Men had een vinger in het raderwerk gestoken* »,

(1) Zie ook het artikel *Joannes XXIII, een heilige Paus ?* in *Verrijzenis* nr. 6, nov.-dec. 2001. – (2) Het gaat om dezelfde geheim agent van de KGB die later, als patriarch van Leningrad, tijdens een audiëntie bij Joannes-Paulus I in de armen van de Paus zou sterven. Zie *Verrijzenis* nr. 1, jan.-feb. 2001, p. 1.

schreef abbé de Nantes, « door een capitulatie waar niets tegenover stond : de Kerk zou het communisme niet veroordelen, waardoor zij op een punt van kapitaal belang tekort schoot in haar hoofdplicht, haar leergezag, haar recht en haar plicht. In ruil voor dit stilzwijgen zou zij zich laten infiltreren door de agenten van de verschrikkelijkste vervolgers en overheersers uit de wereld-geschiedenis » (CRC nr. 142, juni 1979, p. 2).

Er bestaan onbetwifelbare bewijzen van dit mondeling akkoord dat in augustus 1962 afgesloten werd tussen het Vaticaan en het Kremlin. De communistische pers zinspeelde er haast onmiddellijk op. In januari 1963 schreef Jean-Claude Poulain in *France nouvelle*, het weekblad van de Franse communistische partij : « De Kerk kan zich niet meer vergenoegen met een primitief anticommunisme. Ze heeft zelfs het engagement aangegaan, ter gelegenheid van haar dialoog met de Russisch-orthodoxe Kerk, dat er op het Concilie geen rechtstreekse aanval op het communistisch regime zal ondernomen worden » (16 jan. 1963).

Deze vreselijke koehandel tussen Rome en Moskou verklaart de manœuvres en de bedrieglijke praktijken van de hoogste kerkelijke gezagsdragers opdat het Concilie toch maar geen veroordeling van het communisme zou uitspreken.

« Het grootste Concilie aller tijden, zoals het zichzelf graag voorstelde, zou dus stom en doof blijven tegenover het grootste fenomeen van onmenselijkheid van alle tijden : de wereldwijde expansie van het bolsjefisme » (CRC nr. 142, p. 2).

DE VRUCHTELOZE PETITIES VAN DE CONCILIEVADERS

Om te antwoorden op de *vota* (wensen) van meer dan driehonderd bisschoppen die dit uitdrukkelijk hadden gevraagd, hadden de voorbereidende commissies van Vaticanum II voorzien dat het communisme zou verworpen en veroordeeld worden in twee conciliaire constituties. Maar géén van beide schema's werd ingeschreven op de dagorde van de eerste zitting van het Concilie.

Kort na de opening van deze zitting, op 20 oktober 1962, werd er gediscussieerd over de "Boodschap aan de wereld". De derde spreker, kardinaal Ferretto, die trouwens een hartelijk applaus kreeg, en na hem nog drie andere prelaten, verbaasden er zich over dat deze eerste verklaring van het Concilie totaal geen melding maakte van de vervolgde gelovigen aan de andere kant van het IJzeren Gordijn. Ogenblikkelijk onderbrak de voorzitter, kardinaal Liénart, de zitting met deze waarschuwing : « Ik vraag dat men niet meer zou herhalen wat al gezegd is » (*Acta VII*, vol. I, pars I, p. 239). Hij wou dat er een einde kwam aan deze eisen die aanstootgevend waren voor de twee Russische waarnemers.

Een Oekraïense bisschop had de moed om het verbod van de kardinaal te overtreden en vroeg nogmaals

om « een duidelijke, een heel duidelijke vermelding ten gunste van de Kerk van de Stilte. » Hij stelde zelf volgende formulering voor : « Op dit plechtige moment van het Concilie verenigen wij ons in ons hart en in onze ziel met heel de Kerk van de Stilte, waar bisschoppen en priesters aan Christus onze Verlosser hun dagelijks offer opdragen voor de Kerk en voor het heil van de wereld. Wij smeken Christus onze Heer dat Hij de tijd van hun beproeving mag inkorten » (*ibid.*, p. 241).

Maar kardinaal Liénart weigerde dit amendement te laten opnemen. Als teken van protest bleven de vijftien Oekraïense bisschoppen die op het Concilie aanwezig waren – uitgeweken bisschoppen of prelaten uit bisdommen die in Europa of in Amerika waren opgericht voor de Oekraïeners die hun land ontvlucht waren – ostentatief neerzitten toen de andere Concilievaarders rechtstonden om aan te geven dat zij de "Boodschap aan de wereld" goedkeurden.

Een maand later, halverwege november 1962, bereidden de Oekraïense bisschoppen een verklaring voor om te protesteren tegen de aanwezigheid op het Concilie van twee afgevaardigden van het patriarchaat van Moskou : « Dit heeft », zo stelden zij, « binnen de geestelijkheid en de gelovigen die aan onze zorgen zijn toevertrouwd een gevoel van onbehagen, van ontevredenheid en ontmoediging teweeggebracht. Voor bepaalde delen van de publieke opinie lijkt het er op dat de komst naar Rome van orthodoxe waarnemers met tromgeroffel begroet is, terwijl de afwezigheid van metropoliet Slipyy¹ en zijn gevangenschap doodgezwegen worden. Mgr. Slipyy is de enige overlevende van de elf leden van het Oekraïens episcopaat die door de communisten gearresteerd werden en naar Siberië gedeporteerd. Het patriarchaat van Moskou heeft eigenmachtig de kerkelijke jurisdictie over 4.500.000 Oekraïense katholieken overgenomen tegen elke vorm van goddelijk, kerkelijk en menselijk recht in, en in openlijke collaboratie met de atheïstische burgerlijke machthebbers, omdat dit de enige manier was om de Oekraïense katholieke Kerk te onderdrukken en uit te schakelen » (aangehaald door Wenger, *op. cit.*, p. 235).

Maar nog alvorens zij hun protest officieel gepubliceerd hadden, werden de Oekraïense Concilievaarders in het openbaar gedesavoueerd door Mgr. Willebrands van het secretariaat voor de Eenheid van de christenen. « Het gebaar van Mgr. Willebrands werd ten zeerste gewaardeerd door het Russisch patriarchaat want, zo merkten men in Moskou op, het getuigde van de loyaliteit [sic] van de Heilige Stoel » (Sergio Trasatti, *Vaticaan-Kremlin, les secrets d'un face à face*, 1995, p. 208).²

Niettemin waren er verschillende Concilievaarders die weigerden zich neer te leggen bij het stilzwijgen van het Concilie over de dwalingen van Rusland en de communistische vervolgingen. Aan de vooravond van de sluiting van de tweede zitting, op 3 december 1963, kon Mgr. de Proença Sigaud aan de kardinaal-staatssecretaris

(1) Over Mgr. Slipyy en de Uniaten, de door het Vaticaan verraden Oekraïense katholieken, zie ook het hoofdartikel in *Hij is verrezen !* nr. 14 van maart-april 2005. – (2) Oorspronkelijke titel : *La Croce e la Stella. La Chiesa e i regimi comunisti in Europa dal 1917 a oggi*, Milano, Mondadori, 1993 (420 pp.).

WATER EN VUUR

Alle grote oriëntaties van Vaticanum II waren in tegenpraak met de boodschap van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima. Elk van de elementen van het verzoek van de H. Maagd met betrekking tot het eerherstel en de toewijding van Rusland wordt radicaal tegengesproken door de ene of de andere nieuwlichterij van Vaticanum II.

Het Concilie kon niet de lof zingen van « de geestelijke waarden die in elke religie aanwezig zijn en zelfs in het atheïsme », en tegelijkertijd een plechtige en publieke daad van eerherstel stellen voor de goddeloze daden van de bolsjevieken in Rusland.

De H. Maagd had aan de Paus gevraagd om van zijn soeverein gezag gebruik te maken opdat alle bisschoppen samen met hem de toewijding zouden uitvoeren: « *Ik vraag dat de H. Vader dit zou doen en alle katholieke bisschoppen zou bevelen [!] om dit ook te doen...* » Maar op het Concilie werd het pauselijk gezag zeer heftig bekritiseerd door de progressisten. Zij voerden een felle en succesvolle strijd om “de collegialiteit” op te leggen: tegenover de absolute en persoonlijke macht van de Paus, de opperste en onmiddellijke leider van alle bisschoppen, verheerlijkten zij de macht van het college van bisschoppen, « *als onderwerp van de hoogste en volledige macht over de gehele Kerk* » (constitutie *Lumen gentium*, nr. 22).

een aantal petitie voorleggen die gericht waren aan de H. Vader en die door meer dan tweehonderd Concilie-vaders uit zesenvestig landen ondertekend waren; in die petitie werd gevraagd om een speciaal schema voor te bereiden waarin « *de katholieke sociale leer in alle duidelijkheid zou uiteengezet worden en waarin de dwalingen van het marxisme, het socialisme en het communisme zouden weerlegd worden op filosofische, sociale en economische basis* » (Ralph Wiltgen, *Le Rhin se jette dans le Tibre*, 1967, p. 269).¹

Een vergeefs verzoek: het communisme werd zelfs niet vernoemd in het voorontwerp van constitutie over “De Kerk in de moderne wereld”, dat aan de Vaders werd voorgelegd tijdens de derde zitting, in de herfst van 1964. Tijdens de debatten wou Mgr. Yu Pin, rector van de katholieke universiteit van Taiwan, dan ook in naam van zeventig bisschoppen dat er een hoofdstuk zou toegevoegd worden over het communisme: « *Het communisme is een militant atheïsme en een dom materialisme. Het is in één woord de synthese van alle soorten ketterijen, en zo moet het ook behandeld worden als de waarheid dient verdedigd te worden* » (Acta VII, vol. III, pars V, p. 378).

Maar het Concilie had een andere, “pastorale” doelstelling. Twee weken later verklaarde kardinaal Alfrink in de aula: « *Onze pastorale bekommernis zoekt het goede graan zelfs in de communistische wereld.* »

Toen het gewijzigde voorontwerp van de constitutie nog altijd geen enkele verwijzing naar het communisme bevatte, legden Mgr. de Proença Rigaud en Mgr. Lefebvre op 9 oktober 1965 aan het algemeen secreta-

riaat van het Concilie een petitie voor die door 334 Vaders ondertekend was (cf. G. Scantamburlo, *Perche il Concilio no ha condannato il Comunismo*). In deze petitie stond o.m.: « *In elk tijdperk van de geschiedenis moeten de concilies de dwalingen die zich verspreiden onmaskeren en uitbannen. [...] Welnu, vandaag de dag is de gevaarlijkste en felste vorm waarin het atheïsme gestalte krijgt en handelt het communisme. Daarom moet het Tweede Vaticaans Concilie over het communisme spreken en het uitdrukkelijk met name vernoemen. [...] Als het Concilie niet over het communisme zou praten, dan zou dit stilzwijgen door de gelovigen – verkeerdelijk maar onvermijdelijk – geïnterpreteerd worden als een onuitgesproken afwijzing van alles wat de laatste pausen gezegd of geschreven hebben tegen het communisme. [...] Bovendien zou men het Concilie gemakkelijk kunnen beschuldigen van opportunisme, van een vals getuigenis, van een grotere bekommernis om de vervolging van de joden dan om die van de christenen* » (*Documentation catholique*, 1966, kol. 361-362).

Deze petitie werd door de toenmalige voorzitter, Mgr. Glorieux, zonder verpinken opzij gelegd, zodat de leden van de commissie over schema XIII ze niet te zien kregen! Uiteraard kon deze Monseigneur dat niet doen zonder zich gedekt te weten door de hoogste gezagsdragers in de Kerk. Op 15 november 1965 lichtte Mgr. Garrone in de conciliaire aula toe waarom de petitie afgevoerd was: « *Deze manier van doen leek de commissie volkomen in overeenstemming met de pastorale doelstelling van het Concilie enerzijds, en met de uitdrukkelijke wil van de Pausen Joannes XXIII en Paulus VI anderzijds* » (*Documentation catholique*, 1966, kol. 365).

Het Concilie stond immers in het teken van de dialoog, en daarvoor moest alles wijken. De constitutie *Gaudium et spes* spoorde aan tot het gesprek met iedereen, zonder iemand uit te sluiten, zelfs niet hen « *die zich tegen de Kerk verzetten en haar op verschillende wijzen vervolgen* ». Het doel van deze dialoog was « *zonder geweld en zonder bijbedoelingen samenwerken aan de opbouw van de ware wereldvrede* » (nr. 92). Voor deze hersenschim moest alles wijken – zelfs de waarheid.

broeder François van Maria ter Engelen

uit: « *Jean-Paul Ier, le Pape du Secret* » (2003), hoofdstuk 3

INGEBONDEN JAARGANGEN

De jaargangen 2001, 2002, 2003 en 2004 van *Verrijzenis / Hij is verrezen!* zijn zopas gebundeld tot een stevig boekwerk met harde kaft en rugopdruk.

Het gaat in het totaal om 320 pagina's met de meest uiteenlopende artikels, geïllustreerd met talrijke (kleuren)foto's.

Te verkrijgen door overschrijving van 24 euro op rekening nr. 000-3302057-80 van E. Govaerts, met vermelding: “*ingebonden jaargangen 2001-2004*” (verzendingskosten zijn inbegrepen).

(1) Oorspronkelijke titel: *The Rhine flows into the Tiber, A History of Vatican II*, Hawthorn, 1967. Pater Wiltgen genoot een groot gezag en bekwaam tijdens het Concilie veel informatie door privé-gesprekken met verschillende bisschoppen en kardinalen.

ZESTIG JAAR KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE

ZOON VAN DE KERK (2)

DOOR BROEDER BRUNO VAN JEZUS

« *Caesarem appellasti ? Ad Caesarem ibis* » (Hand. 25, 12). « Gij hebt een beroep gedaan op de Keizer ? Dan zult gij naar de Keizer gaan. »

De woorden die de Romeinse procurator Festus tot Sint-Paulus sprak werden kardinaal Jozef Lefebvre, aartsbisschop van Bourges, assessor van het Heilig Officie en voorzitter van de Franse Bisschoppenconferentie, werkelijk ingegeven. Want hij speelde bij deze gelegenheid de rol van Festus en abbé de Nantes die van Sint-Paulus. Waarschuwde de Apostel de Galaten niet als volgt : « **Indien wijzelf, indien een Engel uit de hemel jullie een Evangelie zou verkondigen dat verschilt van datgene dat jullie ontvangen hebben, hij weze vervloekt** » (Gal. 1, 8). Welnu, het is wel degelijk een Evangelie dat « verschilt » van datgene dat we ontvangen hebben dat Paulus VI veertig jaar geleden aankondigde :

« *Op dit moment* », zei hij in zijn Kerstboodschap van 1964, « *is er dringend nood aan broederlijkheid : vriendschap is de basis van elke moderne maatschappij* [de Paus spreekt niet van “katholiek” maar van “modern” !]. *De democratie, waarop de gemeenschappen zich in onze tijd zoveel beroepen, moet zich openstellen voor een universeel concept, zodanig dat de hindernissen voor een daadwerkelijke menselijke broederlijkheid opgeruimd worden. Deze gedachten vinden een grote weerklank bij de mensen van vandaag. De jongeren in het bijzonder, denken Wij, bemerken dat deze ideeën de ware toekomst vormen en steunen op de onomkeerbare ontwikkeling van de beschaving. Wij zijn voor deze jeugd die ernaar streeft van de wereld een huis te maken dat openstaat voor allen, en niet een georganiseerd netwerk van loopgraven met het oog op een onverbiddelike oorlog en een voortdurende strijd.* »

Om het verschil met het Evangelie dat wij ontvangen hebben in het oog te laten springen, volstaat het de H. Pius X aan te halen :

« *We hoeven niet aan te tonen dat de komst van de UNIVERSELE DEMOCRATIE niet belangrijk is voor de werking van de Kerk in de wereld. We hebben er reeds aan herinnerd dat de Kerk het steeds aan de volkeren heeft overgelaten om te zorgen voor een bestuursvorm die zij het meest voordelig achten voor hun belangen. Wat Wij nogmaals willen bevestigen na onze voorganger is dat er dwaling en gevaar schuilt in het principiële ondergeschikt maken van het katholicisme aan een welbepaalde bestuursvorm. Deze dwaling en dit gevaar zijn des te groter naarmate men de godsdienst gaat verbinden met een soort van democratie waarvan*

de doctrine onjuist is. Welnu, dit is het geval met de Sillon¹, die opkomt voor een specifieke politieke vorm en daardoor de Kerk compromitteert, de katholieken verdeelt en de jeugd – en zelfs priesters en seminaristen – onttrekt aan de katholieke actie als dusdanig, waardoor de levende krachten van een deel van de natie in een verloren zaak worden gestort » (BRIEF OVER DE SILLON, 25 augustus 1910, nr. 31).

« U wil door Rome geoordeeld worden, het zal zo gebeuren », had de kardinaal geantwoord.

Veertig jaar later kan men alleen maar vaststellen dat het beloofde oordeel nog niet uitgesproken is, en wel om één enkele eenvoudige reden die we onvermoeibaar zullen blijven aanhalen zonder bang te zijn tegengesproken te worden : **het is onmogelijk abbé de Nantes te veroordelen omdat hij gelijk heeft**. Niet zijn geschriften zijn een schandaal, maar de *authentieke* pauselijke daden die hij aanklaagt.

SCHANDAAL

In september 1966 geeft Paulus VI de H. Communie aan Barbarina Olson, een presbyteriaanse, tijdens haar huwelijk dat gevierd wordt in... Assisië ! Abbé de Nantes wou dit niet meteen geloven : « **Als dit waar is, zal men er moeten uit besluiten dat Rome het geloof verloren heeft.** »

In november 1966 wordt een nieuwe catechismus in de steigers gezet door de bisschoppen van Frankrijk en wordt er tegelijkertijd een uitgegeven in Nederland. Het zijn vruchten van Vaticanum II, *catechismussen van de MASDU, Mouvement d'Animation Spirituelle de la Démocratie Universelle* [Beweging voor Geestelijke Bezieling van de Universele Democratie], « **in politiek opzicht een absurde en criminele hersenschim, en op godsdienstig vlak een apostasie, een verloochening van Jezus Christus** ». Ze vervangen de katholieke AKTE VAN GELOOF door de vrije “*dialoog*” tussen de godsdiensten, en het CREDO door het *geloof in de mens*.

Honderd toespraken van Paulus VI illustreren dit nieuwe geloof, b. v. deze lofspraak aan het adres van het communistische China en zijn Rode Garde :

« *We zouden de Chinese jeugd willen laten weten met welke ontroering en sympathie Wij haar huidig streven naar idealen van nieuw, ijverig, voorspoedig en eendrachtig leven volgen. We zouden ook over vrede willen spreken met hen die vandaag de leiding hebben over het leven van continentaal China. Wij weten hoezeer dit menselijk en christelijk ideaal hetzelfde is als*

(1) De *Sillon* (“de met een ploeg getrokken voor”) was een beweging van Franse katholieken die Kerk en maatschappij in democratische zin wilde hervormen. Zij werd gesticht te Parijs in 1893 en had als voornaamste spreekbuis Marc Sangnier. De vereniging ontwikkelde zich tot een sociaal-politieke beweging waarvan het godsdienstig en katholiek karakter aanvechtbaar was. Sangnier verenigde in *Le plus grand Sillon* katholieken, protestanten, vrijdenkers en anderen tot een « *nouveau centre d'unité morale* », waarvan de H. Pius X de doelstellingen verwierp. Sangnier gehoorzaamde aan de Paus en ontbond de beweging.

dat van het Chinese volk. [...] Wij richten onze wensen aan een China dat geografisch zo veraf is maar geestelijk zo dicht bij ons staat. »

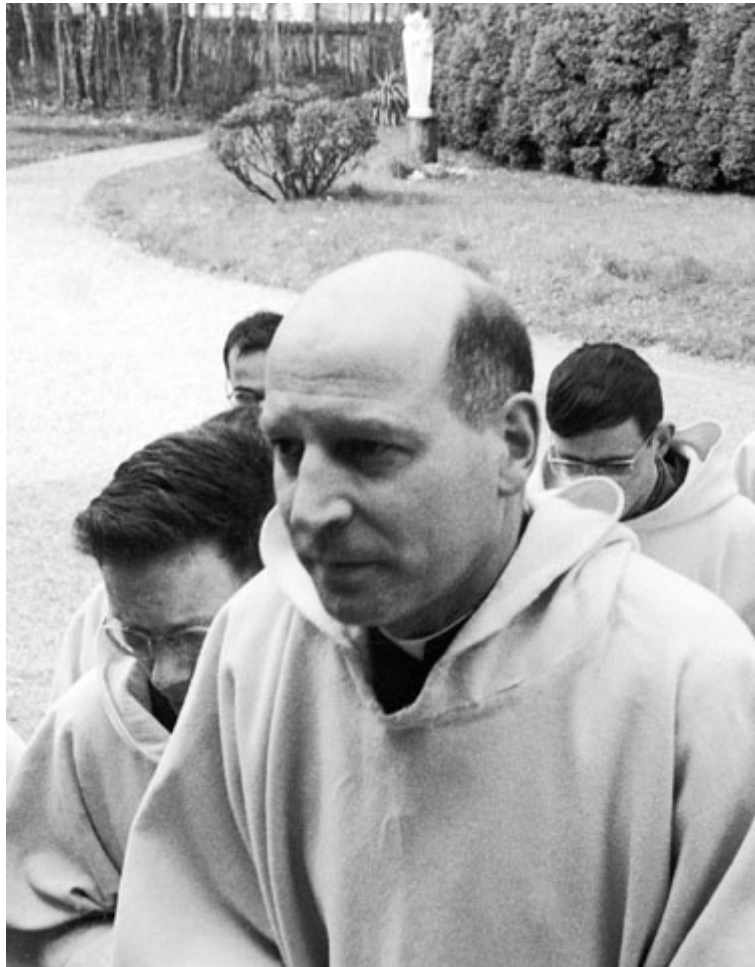
Nadat abbé de Nantes kennis genomen had van deze toespraak aarzelde hij niet het volge de te schrijven : « **Wat voor een zielsopenbaring ! Deze eendracht tussen Paulus VI en Mao, tussen de vernieuwers in de Kerk en de Rode Gardisten, de dolle honden van Azië, openbaart en versnelt de tweedracht onder beschaafde mensen, onder katholieken. Waarom doen alsof er niets aan de hand is ? Waarom nog langer ontkennen dat er tussen deze Paus, dit Concilie, deze nieuwe Kerk en onszelf een soort van permanente excommunicatie bestaat ?** » (*Lettres à mes amis* nr. 240, 6 jan. 1967).

Kort daarop, op 7 maart, haastte de permanente Raad van het Franse episcopaat zich om een waarschuwing te publiceren, die meteen een grote weerklank kreeg in de pers : « *Hij zegt zelf* “dat tussen deze Paus, dit Concilie, deze nieuwe Kerk en onszelf (*hij en zijn aanhangers*) een soort van permanente excommunicatie bestaat.” *Er is dus geen reden om te blijven stilstaan bij wat gezegd en uiteengezet wordt in zijn brieven ; en men mag deze niet laten verspreiden.* »

Maar de Franse bisschoppen pasten er wel voor op de context aan te halen, met name de toespraak van Paulus VI tot communistisch China. Deze weglating stond gelijk met een schuldbekenteniss...

Om de kroon te zetten op de algehele verwarring verklaarde Paulus VI datzelfde jaar 1967 tot “*JAAR VAN HET GELOOF*”. Abbé de Nantes liet zich niet van de wijs brengen en bleef doorgaan met de Paus ervan te beschuldigen dat hij het katholiek geloof vernietigde ; in de encycliek *POPULORUM PROGRESSIO* van 26 maart, Paasdag 1967, legde de theoloog een « **marxistische analyse van de internationale situatie** » bloot.

Zo verspreidden de door Onze-Lieve-Vrouw van Fatima op 13 juli 1917 aangekondigde « **dwalingen van Rusland** » zich tot in de Kerk, dank zij het pauselijk onderricht, in het jaar zelf van de vijftigste verjaardag van de verschijningen !

Abbé de Nantes en zijn eerste broeders bij het *Maison Saint-Joseph*. Het beeld van H. maagd met het Kind werd geschonken door de parochianen van Villemaur, Pâlis en Planty, waar abbé de Nantes *curé de campagne* was.

« **Het visioen van Paulus VI wakkert de vlammen aan van het vuur dat onze planeet verteert. Het is de visionair Lamennais die op de troon van Sint-Pieter zit** » (*Lettres à mes amis* nr. 245, p. 10).

ONTHEILIGING

1967, « *JAAR VAN HET GELOOF* », was zoals gezegd ook het jaar van de vijftigste verjaardag van de verschijningen te Fatima. Op 13 mei 1967 ging de Paus erheen, niet als bedevaarder maar als « *expert in menselijkheid* ». Hij weigerde op de foto te staan met “dictator” Salazar, wees het verzoek af van zuster Lucia die vroeg om hem persoonlijk te spreken, en begaf zich zelfs niet naar de plaatsen van de verschijningen ! Maar wat ging hij daar dan doen ? Abbé de Nantes zei het

zonder omwegen : tegenover een publiek van een miljoen gelovigen « **Bezweringslitanieën gericht aan de mens** » opzeggen :

« **Mensen, Wij zeggen het u op dit verheven ogenblik, wees de goddelijke gave van de Vrede waardig. Mensen, wees mensen.** »

« **Mensen, wees goed, wees wijs, sta open voor de beschouwing van het algemeen welzijn van de wereld. Mensen, wees grootmoedig.** »

« **Mensen, probeer uw aanzien en uw belangen te zien, niet als tegenstrijdig maar als solidair met het aanzien en de belangen van de anderen.** »

« **Mensen, denk niet aan plannen van vernieling en dood, van revolutie en subversie ; denk aan plannen voor gemeenschappelijk welzijn en oprechte samenwerking.** »

In deze uitzonderlijke homilie, merkte abbé de Nantes op, vroeg de Paus niet aan God noch aan de H. Maagd Maria maar *aan de mensen* het mirakel van vrede en wereldomvattende vernieuwing. Dit mocht de mensheid verwachten als een schitterende genade *die ze zichzelf zou schenken*. Dus niet door “**Gebed en Boete**”, maar door een nieuwe openbaring waarvan de Paus het middelpunt was : de Hemel had hem immers aangespoord niet alleen de katholieken maar alle mensen op te roepen tot het bouwen aan de vrede.

Inderdaad verklaarde Paulus VI op de avond zelf van zijn terugkeer in Rome : « *Te Fatima hebben wij de*

Madonna ondervraagd over de te volgen wegen die naar de vrede leiden, en er is ons geantwoord dat de vrede een haalbaar doel is. »

OORLOG

Twee dagen later, op Pinkstermaandag 15 mei 1967, werd de noodtoestand uitgeroepen in Caïro en trokken de Egyptische tanks op naar de grenzen. De secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Oe'Thant, haalde zijn Blauwhelmen terug en de Egyptische president Nasser sloot de Golf van Akaba af. De joodse Staat, in de tang genomen en bedreigd met vernietiging door de *dji*had, ging in het offensief. Op 5 juni 's morgens viel het Israëlsche leger massaal aan en voerde een bliksem-oorlog die de voorste gelederen op zes dagen tijd tot aan het Suezkanaal en tot aan de zuidpunt van de Sinaï bracht, tot Jericho en de Jordaan, en in het noorden tot aan de voorsteden van Damascus. De stad Jeruzalem, het antieke Sion, werd heroverd. De dag van het joodse pinksterfeest, 15 juni, brak aan in een Land en voor een volk waarvan de messiaanse vreugde op zijn hoogtepunt was na de angst voor het gevaar, de koorts van de strijd en de ongelofelijke overwinning. Opperrabbijn Goren plantte de Israëlsche vlag in het hart van de Sinaï, op de plaats zelf waar Mozes aan het uitverkoren Volk de Tafelen van de Wet gegeven had.

Abbé de Nantes schreef: « **Daags na die 13de mei, toen Paulus VI dacht van de Hemel de verzekering gekregen te hebben dat “de vrede een haalbaar doel was”, hield zij op dit te zijn.** » Sindsdien is het Nabije Oosten onophoudelijk een kruisvat gebleven, overeenkomstig de voorspellingen van abbé de Nantes:

« **Israël zal zijn eenvoudig behaalde overwinning nu dragen als een zware last.** » Hij lichtte toe: « **De tijd werkt voortaan in het voordeel van het Arabische kamp. De internationale instanties beschikken niet over het noodzakelijk gezag – dat is zonneklaar – om een rechtvaardige en redelijke oplossing op te leggen. Overigens bestaat er geen “rechtvaardige en redelijke oplossing”. Ze zullen, zoals gewoonlijk, slechts de wanorde helpen in stand houden. We zijn dus beland in een situatie die gelijkt op die van de “corridor van Danzig”, waaruit de Tweede Wereldoorlog is voortgekomen. De Derde komt eraan, op schootsafstand. Ik weet het, niemand gelooft het. Omdat niemand nagedacht heeft over het essentiële verschil van deze botsing met de conflicten van de laatste twintig jaar, waarbij het Westen steeds meester bleef over zijn bondgenoten. En het Westen onderhandelde altijd opnieuw en week achteruit, om een wereldbrand te vermijden. Hier is het anders: Israël zal niet aarzelen om, als aanvaller of aangevallene, de hele wereld mee te sleuren in zijn oorlog » (*Lettre à mes amis* nr. 249, p. 2).**

Maar niets leek Paulus VI te kunnen genezen van een hopeloze verblinding.

KETTERIJ

Op 1 januari 1968 stelde de Paus de “*Wereld*dag van de vrede” in, ter vervanging van het traditionele feest van de Besnijdenis van Christus, voorafbeelding van het

christelijk doopsel. Door het Kostbaar Bloed van het Kindje Jezus te laten vloeien, als voorteken van zijn verlossend Lijden waarbij Hij zijn lichaam zou offeren voor het heil van de wereld en op de eerste plaats voor het heil van de joden, openbaarde deze joodse plechtigheid haar ware betekenis. Ten koste van zijn vergoten bloed bracht Jezus **de vrede** tussen God zijn Vader en ons.

Dit katholieke feest van de Besnijdenis van Christus verving Paulus VI door een “*Wereld*dag van de vrede”, met volgende boodschap: « *DE VREDE IS MOGELIJK OMDAT DE MENSEN FUNDAMENTEEL GOED ZIJN...* » Toen abbé de Nantes dit in de krant las, uitte hij op 5 januari 1968 in een telegram zijn verontwaardiging aan kardinaal Ottaviani, prefect van het Heilig Officie:

« ONTSTELD OVER TEKST REDEVOERING TOEGESCHREVEN AAN H. VADER. – LA CROIX 3 JANUARI. – ONDERTITEL: DE VREDE IS MOGELIJK OMDAT DE MENSEN GOED ZIJN. – VERBAASD OVER PRAKTISCHE ONTKENNING VAN DUIVEL, ERFZONDE, VERLOSSING, NOODZAAK VAN GELOOF EN GENADE OM MENSELIJK RAS TE REDDEN, – VERSCHRIKT DOOR NATURALISME, AARDS MESSIANISME EN GODSDIENSTIGE ONVERSCHILLIGHEID TOEGESCHREVEN AAN HOOGSTE LEERGEZAG, – GESCHANDALISEERD DOOR STILZWIJGEN OVER AGRESSIE COMMUNISME, OVER LELIJKE KLAP TOEGEBRACHT AAN VRIJE WERELD, EN OVER VERSLECHTERING VOORWAARDEN VOOR VERDEDIGING CHRISTENHEID ZUID-VIETNAM, – SMEKEN UWE EMINENTIE TE LOGENSTRAFFEN OF TUSSEN TE KOMEN VOOR EER VAN HEILIGE KERK EN ONFEILBAARHEID VAN DE APOSTOLISCHE STOEL. »

Wat was het gevolg van dit telegram? Achtenveertig uur later vernamen we het ontslag van kardinaal Ottaviani...

Men zal opwerpen: *Dit is toeval. Een telegram van abbé de Nantes, een onbekend priester die door een suspensie getroffen is, kan de kardinaal geen ontslag doen nemen.* Maak uzelf maar niets wijs: abbé de Nantes was heel goed gekend en werd beluisterd door kardinaal Ottaviani.

De stichter van de Katholieke Contrareformatie is heel precies tien keer in zijn leven naar Rome gereisd. De eerste keer, in juni 1951, drie jaar na zijn priesterwijding, om de zaligverklaring van Pius X door Paus Pius XII bij te wonen, en om een boek van pater Congar aan te klagen: “*VRAIE ET FAUSSE RÉFORME DANS L'ÉGLISE*”, verschenen in 1950. Kardinaal Ottaviani ontving de jonge abbé de Nantes – hij was zeventwintig jaar! – en beluisterde hem zo goed dat Congar verbod tot onderrecht kreeg opgelegd, tenminste zolang Pius XII leefde..., en het boek werd uit de handel genomen.

Toen kardinaal Ottaviani dus het telegram van abbé de Nantes gelezen had, heeft hij moeten erkennen dat onze geestelijke vader gelijk had. Maar veeleer dan tussen te komen bij de Paus heeft hij zijn ontslag ingediend: « *Dit is uiteraard een oplossing...* », schreef abbé de Nantes in *LA CONTRE-RÉFORME CATHOLIQUE AU XXe SIÈCLE*, het maandblad dat de *LETTRES À MES AMIS* was opgevolgd vanaf oktober 1967. « **Maar de vijand heeft voortaan vrij spel. EN DE ROOMS-KATHOLIEKE KERK DREIGT TEN ONDER TE GAAN ALS ZIJ DE TROUWE BEWARING VAN HAAR KATHOLIEK GELOOF OPGEEFT** » (CRC nr. 4, jan. 1968, p. 12).

Opnieuw kwamen de bewoordingen zelf van het

Derde Geheim van Fatima, dat Paus Paulus VI kende maar abbé de Nantes niet, uit de pen van deze laatste, spontaan, opgelegd door de situatie.

Doordat hij helemaal geen rekening hield met de waarschuwingen van Onze-Lieve-Vrouw en zich niet verwaardigde ook maar enige reactie te geven op de brief die abbé de Nantes tot hem richtte (CRC nrs. 1 en 2, okt. en nov. 1967), voerde de Paus de Kerk inderdaad naar de « *ondergang* », en de wereld met haar en door haar. Doordat hij in woord en daad lijnrecht inging tegen elke objectieve analyse van de politieke realiteit en elke aanklacht tegen de agressor naast zich neerlegde, maakte de Paus zichzelf uiteindelijk medeplichtig aan misdaden : op 1 juli 1970 – op het feest van het Kostbaar Bloed van Onze Heer Jezus Christus ! – ontving hij drie terroristen uit Angola, Mozambique, Guinee-Bissau en Kaap Verde, en overhandigde hen een exemplaar van de encycliciek *POPULORUM PROGRESSIO*.

De pauselijke uitspraak over de wezenlijke goedheid van de mens was tegenstrijdig met het geloof. Ze hield een dubbele ontkenning in : enerzijds de ontkenning van de door de duivel uitgeoefende macht over de zonen van Adam sinds de erfzonde, die de eenheid van het menselijk geslacht verbroken heeft ; anderzijds de ontkenning van het mysterie van de Verlossing, die weliswaar het menselijk geslacht vrijkoopt en de eenheid herstelt van de familie van de kinderen van Adam en Eva, maar dan wel door de genade en de bekering van verstand en hart tot de wet van Jezus Christus.

Men begrijpt dat Ottaviani ontslag genomen heeft. Het is niet aan iedereen gegeven de Paus terecht te wijzen. Abbé de Nantes heeft hiertoe de moed gehad. Op 24 april 1968 werd hij naar Rome geroepen om zich te verantwoorden voor zijn beschuldigingen van ketterij tegen het Concilie en de Paus. Hij is er twaalf dagen gebleven en legde zijn argumentatie voor aan het tribunaal van het Heilig Officie. In zijn hand hield hij de “*basistekst*” van de nieuwe catechismussen, goedgekeurd door de Franse bisschoppen, om de heren raadgevers en assessoren van het Heilig Officie te verwittigen voor wat er op het getouw stond. Hij haalde zich volgend antwoord op de hals : « *Op dit moment, Eerwaarde, zijn we ú aan het onderzoeken. Wees gerust, nooit zal Rome een ketterse catechismus laten verspreiden.* » Wat volgde heeft aangetoond welk vertrouwen we kunnen stellen in de waakzaamheid van Rome... sinds het Concilie !

Bij de afsluiting van de inleiding van zijn proces werd abbé de Nantes uitgenodigd om het proces-verbaal dat de kerkelijke griffier had opgemaakt na te lezen en te ondertekenen. Maar de griffier, een Italiaan, had duidelijk niets begrepen. De rechters en de beschuldigde waren het eens : dit stuk zonder waarde was onaanvaardbaar. Wat nu ? Wie was in staat om op drie dagen een nauwkeurig, volledig en vooral onpartijdig verslag op te stellen van die lange uren waarin een subtiel theologisch debat gevoerd was ? Zeer verveeld met de zaak vertrouwen de rechters dit werk toe aan... de beschuldigde.

« *Zo stelde ik dus het proces-verbaal van mijn eigen proces op. Ik gedroeg me als een brave beschuldigde. Ik vermeed mezelf een al te mooie rol*

toe te bedelen en ik liet enkele van mijn verpletterende replieken achterwege die mijn rechters, in hun hoedanigheid van verdedigers van de conciliaire en Montiniaanse ketterij, in de grootste verlegenheid hadden gebracht. Op de vastgestelde dag werd door de rechters het door de beschuldigde opgestelde verslag van de debatten gelezen, goedgekeurd en ondertekend ; het was uitsluitend op basis van dit verslag dat later het tribunaal van kardinalen en de Paus in eigen persoon kennisnamen van de hele zaak – volgens mij een unieke gebeurtenis in de annalen van het Heilig Officie. »

Terug thuis zei onze geestelijke vader ons niets over het proces, omdat hij beloofd had het stilzwijgen te bewaren totdat het Tribunaal zijn oordeel zou gevelde hebben. Hij gaf ons enkel de opdracht om een bestelling van zeven ton papier te bevestigen, en we begrepen dat *La Contre-Réforme catholique*, die toen een oplage had van twintigduizend exemplaren, zou blijven voortbestaan...

DOODSSTRIJD

Op 30 juni 1968, voor de afsluiting van het Jaar van het geloof, sprak de Paus plechtig zijn *Belijdenis van het katholiek geloof* uit. Het *Credo* van Paulus VI antwoordde punt per punt op alle ketterijen van de Hollandse catechismus. Maar de Paus hoedde er zich voor om streng op te treden. Hij nam tegen niemand ook maar één sanctie. Was dit dan alleen maar een nieuwe poging om de tegenstand van abbé de Nantes te breken ? Waarschijnlijk wel. Het bewijs ligt in het feit dat onze geestelijke vader op 1 juli 1968 opnieuw ontboden werd in Rome, en daar verzocht werd om zijn kritiek op de Paus, op Vaticanum II en op de Franse bisschoppen zonder meer in te slikken ; hij moest hen allen ook volledige, onvoorwaardelijke en onbegrensde gehoorzaamheid zweren, volgens een persoonlijk door de Paus goedgekeurde formule die Paulus VI zelfs eigenhandig gecorrigeerd had.

Alles was perfect geregisseerd om “de beschuldigde” in een afgrond van verbijstering te storten :

« *De Akten van het Concilie en van de huidige Paus, die aanvaard werden, of beter gezegd gezift, bijgestuurd en bijna onbewust gezuiverd door de theologen en functionarissen van de Curie : zouden die door mij niet op dezelfde manier aanvaard kunnen worden ? Zou ik me niet evengoed kunnen onderwerpen ? Moest ik me niet plooiën naar de gemeenschappelijke wet ? Toen drong zich in mij het voornemen op mijn woorden te herroepen en zo opnieuw in het gareel te lopen.*

« *Ja, maar toch... Die teksten en constituties van de conciliaire Hervorming, zoals ze overal in de wereld en zelfs te Rome zonder enige rem begrepen en uitgebuit worden, die nieuwlichterijen : zij bleven onaanvaardbaar tenzij ik verraad zou plegen. In de positie waarin ik me bevond, die van beschuldigde, in de vervolging die wij traditionalisten ondergingen, zou ik me niet op bevel van het gezag aan deze Hervorming kunnen onderwerpen zonder minstens de schijn te wekken dat ik mezelf verloochende en mijn broeders in de steek liet. In die tegenspraak*

tussen gehoorzaamheid en geloof, in die confrontatie tussen discipline en naastenliefde besloot ik uiteindelijk de handtekening die men van mijn zwakheid hoopte los te krijgen te weigeren. Ik heb er geen spijt van, ik zegen nu die afmattende monoloog.

« Maar nog op de vooravond van de beslissende dag had ik besloten tot een blinde, algehele, definitieve onderwerping. Ik zag er de wil van God in, uitgedrukt door zijn Plaatsvervanger op aarde. Ik was geneigd om de zorg voor de leer en voor de kudde over te laten aan anderen en aan God...

« Maar diezelfde dag bekwam ik een audiëntie [van Mgr. Marcel Lefebvre, toen generaal overste van de congregatie van de Paters van de Heilige Geest], waarvan ik de meest betrouwbare richtlijn verwachtte. Ik bracht mijn eerbiedwaardige toehoorder op de hoogte van mijn vast voornemen om te ondertekenen. Hij onderbrak me met klem: “*U mag dit niet doen. U heeft er het recht niet toe.*” Die woorden waren duidelijk, formeel en werden onmiddellijk gestaafd door de meest onweerlegbare redenen, nog ondersteund door het gezag en het voorbeeld van hem naar wie ik luisterde: “*Wijzelf hebben het indertijd geschreven aan de H. Vader: de*

oorzaak van alle kwaad ligt in de Akten van het Concilie. Wees vastberaden in de waarheid.”

« Toen ik buitenkwam en het Sint-Pietersplein overstak, had ik de indruk dat mijn last, die ik een ogenblik afgeworpen had, opnieuw op mijn schouders woog, maar ook dat ik opnieuw al mijn medestanders teruggevonden had die ik in mijn roemrijke onderwerping in de steek ging laten... » (CRC nr. 24, p. 6).

Lange tijd hebben wij ons afgevraagd waarom Mgr. Lefebvre niet rechtgestaan is om abbé de Nantes te vergezellen naar het Heilig Officie voor de dramatische zitting van 5 juli 1968 [zie kadertekst]. Tot op de dag waarop we vernomen hebben dat Mgr. Lefebvre hiertoe verhinderd werd omdat hij zélf alle Akten van het Concilie ondertekend had! Toch volgde abbé de Nantes zijn raad doordat hij verkoos om, naar het voorbeeld van de heiligen, in alle omstandigheden te rade te gaan bij anderen.

Hij had in dit dramatische uur trouwens slechts één bekommernis: het onfeilbaar Leerambt van de Kerk veilig stellen. Hij beseftte dat zijn excommunicatie « tot onvermijdelijk gevolg zou hebben dat dit vervloekte Concilie en alle woorden die uit de mond van de huidige Paus waren gekomen, *ipso facto* zouden bekleed worden met een soort van onfeilbaarheid ».

« NON VOBIS LICET, NON POSSUM »

« Vrijdagmorgen 5 juli 1968 kuste ik met gerust gemoed opnieuw de drempel van het paleis van het Heilig Officie. Ik ging er het vonnis vernemen van dit hoogste Gerechtshof van het geloof. Iemand bracht me vanwege de Paus de verzekering over van zijn gebeden ter mijner intentie en voegde eraan toe dat Zijne Heiligheid zelf de formule die mij zou opgelegd worden had verzacht en goedgekeurd. »

Het ging om niets meer of minder dan een volledige herroeping, waarvan hier de tekst volgt:

« 1° Ik verklaar me te onderwerpen aan alle leerstellige en disciplinaire handelingen van Z. H. Paus Paulus VI en van het Oecumenisch Concilie Vaticanum II, zoals vereist wordt door hun aard en rekening houdend met de intenties van de H. Vader en van het Concilie (cf. *Lumen gentium*, nr. 25).

« 2° Ik trek de zware beschuldigingen in die ik heb durven verspreiden tegen de Akten van de Paus en van het Concilie. Ik druk mijn oprechte spijt uit voor deze aanklachten, en meer in het bijzonder wil ik openlijk mijn afkeuring uiten over de beschuldiging van ketterij aan het adres van paus Paulus VI en het foute besluit dat ik hieruit getrokken heb over de wenselijkheid van zijn afzetting door de kardinalen.

« 3° Aan mijn Bisschop en het Episcopaat van mijn land beloof ik te gehoorzamen volgens de canonieke regels.

« 4° Ik verbind me ertoe steeds met eerbied te spreken en te schrijven over de handelingen en het onderricht van de Paus, het Concilie en de Bisschoppen. »

« De voorzitter las deze vier artikelen voor en dan kreeg ik van elk van de raadgevers de aanbeveling om te vertrouwen op de Kerk en me te onderwerpen aan haar Leerambt. Ik bekwam dat ik me een halfuur in de naburige kapel kon terugtrekken om te bidden. Daar werd mijn plicht me duidelijk. Er was geen leerstellig oordeel uitgesproken over mijn geschriften, maar de kardinalen [en Paulus VI] wekten de indruk van wél door me als sanctie de intrekking van mijn woorden en mijn volledige onderwerping op te leggen, wat normaal moet volgen op een veroordeling. Als ik me zou lenen tot een dergelijke parodie van het Leerambt, zou ik me medeplichtig maken aan de onrechtvaardigheid van mensen, tegen de Kerk in.

« De raadgevers waren niet langer vrije en welwillende mensen. Ze waren de verpersoonlijking van de dwang van een hoger Gezag dat gehoorzaamheid en onderwerping eiste *voorbij* de geheiligde grenzen van zijn goddelijke constitutie. Ik zeg wel degelijk “*voorbij de grenzen*”. Inderdaad, zonder dat er vastgesteld was dat de hervormingsgerichte Akten van Paulus VI en Vaticanum II bekleed waren met de onfeilbaarheid van hun Leerambt of gewaarborgd door de bijstand van de Heilige Geest

– want dit is niet het geval – en zonder dat men de overeenstemming ervan met de geopenbaarde Waarheid of met de Heiligheid van de Kerk heeft kunnen bepalen – wat een onmogelijke zaak zou geweest zijn – ging het Roomse Gezag zijn boekje te buiten en eiste het dat ik deze akten voor onfeilbaar juist en heilig zou houden, lijnrecht tegen mijn verstand, mijn geweten en mijn hart in! Zonder gevangenis of brandstapel was dit nog steeds de Inquisitie, maar dan een onrechtvaardige Inquisitie.

« Ik verklaarde dus dat ik geen van de drie eerste artikelen in geweten kon ondertekenen; daarentegen kon ik het vierde aanvaarden, dat de eerbied betrof tegenover personen en slechts betrekking had op de vorm van mijn geschriften die, ik geef het toe, betwistbaar was. »

Abbé de Nantes sprak dus plechtig: « **NON VOBIS LICET. NON POSSUM. Dit is u niet geoorloofd. Ik kan het niet.** » Pater Gagnebet had het slecht verstaan doordat hij een beetje doof was. « **POSSUM ?** » vroeg hij. Pater Dhanis boog zich voorover naar hem: « **Non possum.** » Tragische blik van pater Gagnebet.

« Ik hoorde maar half de klachten die ieder van hen over mij uitte en die vermengd waren met bedekte bedreigingen aangaande mijn toekomst in de Kerk en mijn eeuwig heil. »

(CRC nr. 24, september 1969, p. 7).

Hij vroeg zich af hoe na de catastrofe theologen en historici dit falen van het onfeilbaar Leerambt zouden kunnen verontschuldigen en rechtvaardigen. Een beangstigende en vlijmscherpe vraag.

Maar omdat de Kerk goddelijk is, is de excommunicatie er nooit gekomen.

ULTIMATUM

De strijd kon hernomen worden. In februari 1969 ondernam abbé de Nantes een nationale kruistocht tegen de Franse Nieuwe Catechismus. Hij lokte volle zalen in Parijs en in de provincie, en slaagde erin alle traditionalisten op dit punt te verenigen. De gelovigen hadden niet altijd goed de discussie gevolgd over de godsdienstvrijheid. Maar de kwestie van de catechismus betrof hun kinderen: de ouders waren erg bezorgd.

Toen kregen de Franse bisschoppen schrik en kwamen tussenbeide opdat Rome iets zou doen om aan het protest een einde te maken. Maar wat dan? Abbé de Nantes veroordelen? Dan moest men eerst nog uitleggen waarom!

In mei 1969 werd onze geestelijke vader door kardinaal Joseph Lefebvre ontboden in het bisschoppelijk paleis van Troyes. Hij ging erheen met broeder Gérard. In aanwezigheid van Mgr. Fauchet, bisschop van Troyes, en van diens kanselier spoorde de kardinaal abbé de Nantes aan om zijn handtekening te zetten onder de formule van herroeping en onvoorwaardelijke onderwerping aan Paus en bisschoppen – de formule die hij het jaar tevoren in Rome geweigerd had te ondertekenen. Alvorens te antwoorden vroeg abbé de Nantes aan de kardinaal of hij de ketterij van de *Franse Nieuwe Catechismus* verwierp, evenals de *Herderlijke nota van het episcopaat over de contraceptie*, die inging tegen de encycliek *Humanae Vitae*.

De kardinaal antwoordde met een felle verdediging van de gelaakte teksten. Bijgevolg verklaarde abbé de Nantes hem onbevoegd als rechter; hij weigerde het onderhoud verder te zetten en over iets anders te discussiëren.

De beslissing werd zo nogmaals doorgeschoven naar de Paus. Op 11 juli daaropvolgend ontving onze geestelijke vader een ultimatum van kardinaal Seper, de opvolger van kardinaal Ottaviani, die hem vroeg zijn beschuldigingen van ketterij, schisma en schandaal terug te nemen.

Het antwoord van de stichter van de *Katholieke Contrareformatie* was glashelder:

« Ik kan in geweten de zware beschuldigingen niet intrekken die ik heb uitgebracht, met de nodige helderheid en voorzichtigheid, tegen de huidige Paus en het concilie Vaticanum II wegens hun zogenaamde pastorale en hervormingsgerichte akten. Want na diepgaand onderzoek lijken zij mij tegenstrijdig met het katholiek geloof en bovendien wijst de praktijk uit dat ze oorzaak zijn van de algemene wanorde EN VAN DE HUIDIGE PUINHOPEN VAN DE KERK. Tegenover mijn analyses en bewijsvoeringen is niets gefundeerd geplaatst. Ze a priori en zonder verder onderzoek noch bewijsmateriaal afwijzen als vermetele en lasterlijke aantijgingen is een gemakkelijke werkwijze, die tot niets verplicht en zonder waarde is. »

« Ik kan in geweten de beschuldiging van ketterij niet afkeuren die ik bij verschillende welbepaalde en publieke

gelegenheden geuit heb tegen Paus Paulus VI. Ik kan bijgevolg niet terugkomen op het besluit dat ik eruit getrokken heb: dat het wenselijk zou zijn dat de Romeinse clerus hem zou afzetten, na de nodige waarschuwingen en in geval van halsstarrigheid. Want tegen deze beschuldiging is geen enkele ernstige tegenwerping gemaakt, noch tegen het feit van de ketterij zelf noch tegen de gedragslijn die zich in zo'n geval opdringt. Ik zou mijn beschuldigingen intrekken en eerherstel brengen als men mij zou aantonen dat de vreemde gedachten en wilsuitingen van de huidige Paus waarachtig en eerlijk zijn, en CONFORM MET DE HEILIGE OVERLEVERING VAN HET GELOOF – wat nog niemand gewaagd heeft te doen. Of als zij op een dag het voorwerp zouden vormen van onfeilbare definities van het plechtig Leerambt – wat volkomen onmogelijk is »

Bijvoorbeeld als de Paus *ex cathedra* zou bepalen dat **de Kerk meer dan wie ook de cultus van de mens in het vaandel draagt!** Of nog: dat **de vrede mogelijk is omdat de mensen in wezen goed zijn.**

Eigenlijk is de zaak afgehandeld. Maar sommigen gaan er verkeerde conclusies aan vastknopen, en dan begint een nieuwe strijd, op een ander front.

DISSIDENTIE

Op het ogenblik dat abbé de Nantes het ultimatum van kardinaal Seper boven het hoofd hing, op 21 juli 1969, brachten enkele integralistische priesters (hun namen zijn vandaag totaal vergeten) een bezoek aan het *Maison Saint-Joseph*. Ze probeerden de theoloog van de *Katholieke Contrareformatie* ervan te overtuigen dat de Paus in feite **afgezet** was, enkel en alleen door het feit dat hij een nieuwe *ORDO MISSÆ* had afgekondigd, die in voege moest treden in de herfst.

Maar abbé de Nantes was ongevoelig voor de verleiding om te ontsnappen aan de banbliksems uit Rome wanneer hij deze schismatieke “*sedevacantisten*” zou volgen in hun dissidentie. Hij had hieromtrent reeds op voorhand geantwoord in de *GELOOFSBELIJDENIS* gericht aan kardinaal Seper, op 16 juli, waarin hij zijn weigering om de gevraagde herroeping [van zijn beschuldigingen] te ondertekenen motiveerde:

« De formule die mij wordt opgelegd verbiedt mij om de (theoretische) mogelijkheid van materiële of formele ketterij van de Paus als publiek of privaat persoon onder ogen te zien. Deze formule is daarom in overtreding met de katholieke leer. Ze stelt bovendien als absurd voor wat de beste theologen van de Kerk onderrichten als het normale, verplichte en door voorzichtigheid ingegeven besluit: **Papa hæreticus deponendus est, een ketterse Paus moet afgezet worden. De formule die men mij wil doen ondertekenen stelt, tegen elke vorm van waarheid en rechtvaardigheid in, dat verzet tegen de Paus wegens ketterij in alle omstandigheden heiligschennend en misdadig is, terwijl dergelijk verzet door de Kerk erkend wordt als wettig en soms zelfs verplicht. »**

De maand daarop vernam abbé de Nantes – via de pers! – dat de Heilige Congregatie voor de geloofsleer **« het geheel van zijn geschriften en daden waardoor hij beweert de Kerk te dienen »** als **« gediskwalificeerd »**

had uitgeroepen. Uit deze « **kennisgeving** » zonder enige canonieke waarde bleek overduidelijk de onmacht van de kerkelijke autoriteiten om de inhoud zelf van zijn beschuldigingen te weerleggen op basis van de Heilige Schriften en het ondericht van het onfeilbaar Leerambt.

De stichter van de **Katholieke Contrareformatie** weigerde dus zowel de **onvoorwaardelijke onderwerping aan de Paus als de afscheuring**. Beide beschouwde hij als vormen van misbruik en als wezenlijk immoreel. **Daarmee ging abbé de Nantes op weg over een smalle « bergkam » tussen twee afgronden : links die van de ketterij waarin de conciliaire Kerk was terechtgekomen, rechts die van een schisma waarop nu de “integralisten” afstevenden.**

Slechts een klein aantal stemde ermee in hem te volgen op die smalle weg. Want de grote traditionalistische beweging die samengebracht was tegen de Nieuwe Catechismus brak uiteen over de kwestie van de Nieuwe Mis : de integralisten zeiden dat ze ongeldig was en besloten hieruit dat er geen Paus meer was. Abbé de Nantes probeerde hen aan te tonen dat, zelfs indien men toegaf dat de Paus vervallen was door het feit van de afkondiging van een ketterse en ongeldige mis, het toch noodzakelijk bleef dat heel de Kerk deze “afzetting” vaststelde en erkende door een oordeel van het Rooms gezag. E. H. Coache [één van de integralistische priesters die op 21 juli 1969 in het *Maison Saint-Joseph* waren] luisterde zonder een woord te zeggen. Plots barstte hij uit : « *Verkeert u nog in die waan ? Van Rome een oordeel verwachten om de Paus af te zetten is wel echt belachelijk. Dat bestaat niet ! Heel de Kerk is ingestort. Hoe zou ze dan een oordeel kunnen vellen.* »

Abbé de Nantes aan het woord in de grote zaal van de Mutualité in Parijs, 14 oktober 1971.

Abbé de Nantes kon wel opwerpen dat in dat geval de poorten van de hel de Kerk overweldigd hadden, in strijd met de beloften van Christus, het hielp niets : zijn gesprekspartners waren niet alleen schismatiek maar ook kettters, want ze hadden het geloof in de Kerk verloren.

Onze geestelijke vader sticht dan een **LIGA** om de “traditionalisten” samen te houden op de smalle « **bergkam** » van de **Katholieke Contrareformatie**. In april 1970 publiceert hij een prachtig hoofdartikel onder de titel “ **Bovennatuurlijke wijsheid** ” :

« **Ik wil niet weten van een partij van de Mis van de H. Pius V, die er aanspraak op maakt de trouwe Kerk te zijn, de Kerk van de goede priesters, de Kerk van de rechtvaardigen, net zo min als ik akkoord kan gaan met de andere partij, die van de Hervorming. Een partij kan de Kerk niet zijn.** »

En op 13 mei 1971 start hij de voorbereiding van een Derde Vaticaans Concilie, waartoe hij al opriep sinds 1964 :

« **Wij willen dat het weldra een echt en groot Vaticanum III is dat in een klimaat van algemeen enthousiasme afrekenet met het verrotte lijk [sic] van Vaticanum II.** »

Het werkjaar 1971-1972 wordt volledig gewijd aan de studie van de **AKTEN VAN HET CONCILIE VATICANUM II** : het start met een grote publieke bijeenkomst in de zaal van de *Mutualité* in Parijs op 14 oktober 1971, en wordt afgesloten op 11 oktober 1972 op de tiende verjaardag van de opening van het Concilie. « **Het verrotte lijk van Vaticanum II** » is dus goed en wel begraven, en al sinds lang !

Kort tevoren, in augustus 1971, had abbé de Nantes in CRC nr. 47 schematisch de tegenstelling weergegeven tussen “ **De katholieke godsdienst van de H. Pius X en de politieke utopie van Z. H. Paulus VI** ”. Het besluit dringt zich op :

Grote belangstelling voor de conferenties over « Vaticanum III voorbereiden » (1971-1972)

« *Pius X is op de eerste plaats heilig verklaard omwille van de zuiverheid van zijn leer en zijn vastberadenheid om het katholiek geloof te verdedigen. Hij blijft de grote geloofsleraar van de twintigste eeuw.* »

« *DUS zal Paulus VI op een dag in de ban geslagen worden, voornamelijk wegens zijn utopie van de Masdu die al veroordeeld is. Hij is de grote bederver van het geloof in de twintigste eeuw.* »

DE H. PIUS X TEGENOVER PAULUS VI

« Volgens hem [de aanhanger van *Le Sillon*, de christen-democraat] **zal de mens pas waarlijk mens zijn**, die naam waardig, op de dag dat hij een sterk verlicht, *onafhankelijk, autonoom* geweten zal verworven hebben, dat het *zonder meester* kan stellen, dat *slechts gehoorzaamt aan zichzelf* en in staat is om probleemloos de zwaarste verantwoordelijkheden op te nemen en te dragen. Dit is het soort grote woorden waar-

mee men de menselijke hoogmoed aanwakkert » (*Brief over de Sillon*, nr. 25).

« En **de mens is maar waarlijk mens** in de mate waarin hij, *meester* van zijn daden en rechter over hun waarde, *zelf de auteur* is van zijn eigen vooruitgang, in overeenstemming met de natuur die zijn Schepper hem gegeven heeft en waarvan hij zich *vrij* de mogelijkheden en eisen toeëigent » (*Populorum progressio*, nr. 34).

« *Men zou zeggen dat de H. Pius X over u spreekt* », zal abbé de Nantes schrijven in zijn *Liber accusationis* tegen Paulus VI. Inderdaad, Paulus VI was doordrongen van het gedachtegoed van Marc Sangnier. Abbé de Nantes daarentegen sprak in de geest van de H. Pius X.

Het was in de geest van die heilige paus, « **lichtbaken van de twintigste eeuw** », dat in november 1972 gestart werd met de maandelijkse “**Mutualités**” [conferenties genoemd naar de zaal in Parijs, *Salle de la Mutualité*, waar ze doorgingen]. Abbé de Nantes hield die conferenties gedurende vierentwintig jaar vol. Elke maand één uur analyse van de politieke actualiteit, gevolgd door een schitterende cursus in kerygmatische theologie, dogmatiek, moraal, positieve wetenschappen, metafysica, geschiedenis van Frankrijk, wetenschappelijke apologetica, enz. : al wat nodig is voor de heropbouw van « **de grote stad die voor de helft in puin ligt** » ten gevolge van het Concilie.

Dit monumentale œuvre vormt de positieve tegenhanger van de negatieve kritiek vervat in de eerste *Liber Accusationis*, naar Rome gebracht op 10 april 1973, om een beroep te doen “op de Paus tegen de Paus” : « **Aan onze Heilige Vader Paus Paulus VI, soeverein Rechter over alle gelovigen in Christus krachtens Gods genade en de wet van de Kerk : aanklacht wegens ketterij, schisma en schandaal met betrekking tot onze broeder in het geloof, paus Paulus VI.** »

De voornaamste beschuldiging gaat over de afkondiging van de cultus van de mens, op 7 december 1965, in aanwezigheid van alle bisschoppen van de wereld, « **die op dat ogenblik onoplettend waren, medeplichtig, betoverd, weet ik veel. Maar dergelijke woorden kan de Heilige Kerk niet onderschrijven, en ze zal het ook nooit kunnen. Vanaf die dag staat het vast dat u moet afgesneden worden van de Kerk van Christus om naar de Kerk te gaan die de uwe is, de Tegenkerk, de Synagoge van Satan, waar de mens zich tot god maakt. Door de passiviteit en de lafheid van de mensen zit u nog op de Troon van de H. Petrus, in de functie van**

opperste Rechter van de Kerk. Onze voornaamste Beschuldiging gaat over uw liberalisme en uw cultus van de Mens : wij noemen die heiligschennend, ketters, schismatiek en een bewijs van geloofsafval.

« **De Beslissing komt u toe. U bent nog altijd de Plaatsvervanger van Jezus Christus op aarde. Oordeel zelf en, als ik gelogen heb, snijd mij dan af van de Kerk. Maar U weet dat ik niet lieg. Als ik de Waarheid gesproken heb, snijd uzelf dan af van deze heilige Gemeenschap die door U verraden is** » (p. 21).

Abbé de Nantes, theoloog van de *Katholieke Contra-reformatie in de twintigste eeuw*, bekwam geen antwoord van Paulus VI. Hij kreeg evenmin een antwoord van Joannes-Paulus II op de tweede *Liber accusationis*, die naar Rome werd gebracht in 1983. En ook niet op het derde Aanklachtenboek, in 1993 overhandigd, tegen de auteur van de Catechismus van de katholieke Kerk.

Een eenzame Kruisweg was begonnen : abbé de Nantes, een aantal geestelijken en zusters, en leken...

Maar op wie dan een beroep doen ? OP HET HEILIGE EN ONBEVLEKTE HART VAN JEZUS EN VAN MARIA.

Op 1 juli 1973, het feest van het Allerheiligste Hart van Jezus en van het Kostbaar Bloed, wijdde abbé de Nantes de huizen *Saint-Joseph* en *Sainte-Marie* [de kloostergebouwen van respectievelijk de broeders en de zusters van zijn kloostergemeenschap] toe aan het Allerheiligste Hart van Jezus. Aan deze toewijding voegde hij de godsvrucht toe tot het **Smartelijk en Onbevlekt Hart van Maria** en aan het **rechtvaardig en voorzichtig Hart van Sint-Jozef**. Daarna, op 18 oktober, in de zaal van de *Mutualité*, wijdde hij de Liga toe aan het “**Heilig Hart van Jezus, heil van de wereld**” (CRC nrs. 74 en 75, nov. en dec. 1973).

Abbé de Nantes keerde naar Rome terug op 12 november 1973, vergezeld van broeder Gérard, om zijn *Liber accusationis* te verspreiden onder de voornaamste leden van de Roomse clerus. Ze namen het boek aan, maar keerden zich af van dit Kruis...

broeder Bruno van Jezus